

0 1 2 3 4 5

MEDICORVM AC PHILOSOPHORVM FACILE PRINCIPIS

Theophrasti Paracelsi Eremitæ libri V. de Vita longa, incognitarum rerum, & hucusque à nemine tractatarum refertissimi,

VNA CVM COMMENDATORIA Valentij de Retijs, & Adami à Bodenstein, dedicatoria Epistola, quibus Theophrasti singularis & excellens eruditio commendatur

Ανέχου καὶ ἀπέχου

BASILEAE
Apud Petrum Pernam,

GENERE, DOCTRINA AC PRVDENTIA AMPLISsimo uiro, Illustrissimi Principis Caroli, Marchionis in Baden & Hochperg, etc. à consilijs: Et Præfecto in Badenuueyler Ludouico Vuolphango ab Hapsperg Domino & Fratri obseruando, uitam prosperam & longam precatur Theophrasti deditißimus Adam à Bodenstein.

ATVRA PRAESTANtior, præstantißime uir, euidenter nos docet, semper publica bona anteponenda esse priuatis: nam IEHOVA omnibus creaturis simul benefacit: Solem communicat bonis & malis, iubetq; nos aliorum salutem æquè quærere quàm nostram: Ac recta ratio commoda latè patentia, pluribus utilia & maiora, angustioribus, proprijs ac minoribus suadet præferenda, quòd uniuersi potius

ſit habenda cura, quàm unius par-
tis. Vnde præclarè ſcriptum eſt à
Platone (ait Cicero) Non nobis ſo
lùm nati ſumus, ſed ortus noſtri
partem patria uendicat, partem a-
mici, atq; (ut placet Stoicis) Quæ
in terris gignuntur ad uſum homi
nũ omnia creari, HOMINES AV
TEM HOMINVM CAVSA ES-
SE GENERATOS, ut ipſi inter
ſe alij alijs prodeſſe poſsint. In hoc
naturam ducem debemus ſequi, &
communes utilitates in medium
adferre mutatione officiorum, dan
do accipiẽdoq́, Tum artibus, tum
opera, tum facultatibus deuincire
hominum inter homines ſocietatẽ:
Diſſoluuntur enim ac intereunt ci
to, infirma & male cohærẽtiá: Con
cordiæ uerò, & conſtanti firmæq́
partium cohærẽtiæ ſtabilitas & im
mortalitas coniunctæ ſunt, quòd
præ-

præſtantiſs. doctor Theophraſtus Paracelſus lumine diuino miris modis prælucente, ſemper in animo uoluit, ac obſeruauit, qui talentum ſibi à Domino traditum, non tanquã inutilis miniſter terra ſubhumauit, uerùm ſumma diligentia, ut frugi hominem decet, ad uſuram elocauit, ac Domino lucratus eſt innumeros homines, quos non ſolùm conſeruauit, ne ſæuo traderentur orco, ſed etiam occultiori quadam medicina diuinitus ipſi in hunc uſum data, tum corpora, tum animos, firmiora, agiliora & puriora effecit, eaq́ in diuinam quaſi naturam transformauit. Artem ſuam omnibus obtulit, quam pauci receperunt, quòd tempus nondum foret, quemadmodum propria eius ſcripta teſtantur. Nunc uerò multis & uarijs libris manifeſtiſsimè

explicata in lucem prodit. Quanuis nonnulli qui in ſtercoribus operantur, & in ipſis tanquam galli ſuesq́ gaudentes conabuntur eam impedire ac ſupprimere, tamen iſtorum conatus erunt fruſtranei, & uani, præterquam apud eos, in quibus peccatum ſiue confuſio nimis prædominatur, quæ lucem odit: nam æterna lux uult medicinam animæ & corporis cunctis hominibus offerri, quo uniuerſis ſuccurratur, ne peccatum præualeat gratiæ. Hoc ut perficiatur, & ego excitatus ſum qui hoc tempore nullam rem uideo, qua melius publica commoda poſsim promouere, quàm ſi libros Theophraſti, ingentes theſauros omnibus communicem: artem factis exprimem, quam certiſsimam & ueriſsimam eſſe ab ipſoq́ Deo traditam in uſus homi
num

num quotidie experior. Spero etiam paulatim magis, ac magis animos mortalium expurgatum iri, ac illuminatũ, ut obuĳs ulnis hoc bonũ amplectantur, suisq; rebus bene consulant, ac peccati effectus imminuant, cuius rei argumentum certum est, quòd passim multi docti & synceriores iudicĳ homines ualde flagrent cognitione eius medicinæ, quam Thephrastus docet, eáque maxima admiratione utantur felicissimè. Sunt insuper alĳ complures, qui libentissimè nostrum Paracelsum sequerentur, si non difficultates & labores obstarent, quasi ignaui & otiosi trophęa debeant erigere, & non amplius dĳ sua uendant bona sudore, sed otio, uerbis, gestibus, ornatu uestiũ, applausu populi, & cognitione externa accidentium. Si quid laboris

ſuſcipiendum eſt, confugiunt actu tum ad coquum quo teſtantur labores ad ſe non pertinere, medicinam eſſe ſpeculationem abſq; experientia, ſcientiam operatione carentem nō artem, contra ſuorum præceptorum ſententias. Hinc fit, ut ſimplicia adulterina in compoſitiones medicamentorum transferantur: imò ſæpiuſculè cōſilium ægroto auxiliū imploranti datur: & neſcit medicus ſimplicia, quanuis ea oculis uideat, ac manibus tangat, quænam ſint. Quomodo igitur errores corrigent, aut alios ignota quod officium doctoris exiſtit, docebunt? Naturam noctes atq; dies ubique ſedulò laborantem, quæ in hac arte præſtantiſsima magiſtra eſt, negligūt, ac minimè ipſam imitantur, cùm ſint ipſius ignari. Phyſica, mathematica, & ſpagyrica, in

quibus hęc ars tota consistit, aut pe nitus ignorant, uel tanquam canes Nilum degustarunt. Quæ non intelligunt, ea uituperãt quasi omnia scirent, nõ considerantes artes nullos habere aduersarios, præterquã negligentes, & ignorantes. Asserunt Theophr. noua principia, ipsaq; falsa, statuere, se uerò Aristotelis, totiusq; naturæ uerissima habere, per aliquot millia annorum, comprobata. Quantum ad prima naturæ principia attinet, uerissimũ est, ipsum hominibus noua non naturæ tradere, quæ cunctis diligentius eam considerantibus demonstrat. principia Theophrasti esse certissima, & Aristotelis hominũ arbitrio constituta, & leui iudicio probata constat. Aristoteles quidem tria constituit, totidem & Paracelsus. Aristoteles tres ipsis ascri

psit proprietates, scilicet, ante omnia esse, omnia ex ipsis oriri, ac ex se inuicem non nasci, quas Theophrastus ueras esse comprobat. Quid ergo est discriminis? Dicam, & quàm breuissimis potero. Aristoteles ait principia esse materiã, formam & priuationem: Theophrastus uerò, sulphur, Mercuriũ & salem. Aristoteles enim inquit, Necessariò unum aliquod esse omnium rerum materiam, subiectũ & fulcrum, ex quo cunctæ res oriantur primò, & in quod resoluantur ultimò, fiantq; in ipso simplicium corporum transmutationes. Deinde duo oportere contraria inhærere materiæ: nullam enim rem sui ipsius appetere interitum, nec se ipsam lædere, quatenus una existit, ac transmutationes fieri ex contrarijs in contraria, manifestissimè consta-

constare: ergo duo cõtraria saltem insunt materiæ, hoc est, forma, & priuatio, quare illa informat rudẽ & omni qualitate carentem materiam: hæc uerò est nouæ formæ absentia, defectus & desiderium: quæ tria (ut sæpius asserit Aristòteles) nullo sensu deprehendi possunt, sed proportione corporum propositorum inueniũtur, & distinguuntur. Theophrastus autem longè manifestius principia inuestigauit ac plurimis docet libris, quę sensus deprehendũt, & ratio cõmonstrat, Deusq́ creauit: nam in quæcunq; omnia corpora dissoluuntur ultimò, ex ijsdem quoque componuntur, & in sulphur, Mecurium & salem omnia corpora ultimò resoluuntur, quod experientia manifestissimè demonstrat. Quicunque enim corpus aliquod cõpositum

diligentiſsimè in partes ſpagyricia arte diſſoluit, uel obſeruet diſſolutionem abſq; hominum opera fieri, ſemper inuenit iſta tria paulatim tendere ad ſua prima, nec plura, nec pauciora. Sulphur autē eſt omne id, quod incēditur, nec quicquam concipit flammam, niſi ratione ſulphuris, quod exiccat & conſumit humidum in corporibus cõpoſitis. Mercurius ſiue liquor, eſt omne fumoſum & humidũ in quouis corpore, nec ulla res in fumum conuertitur, niſi ratione Mercurij: nec in altum tendit abſque eo, qui ſulphur & ſalem ſæpe rapit ſecum. Quicquid in cinerem ſiue calcem redigitur eſt ſal, nec ullus fit cinis, niſi ratione ſalis qui purgat, abſtergit, ac putrefactiones arcet, ut in ligno ſulphur ardet. Mercurius exhalat, ac fugit cum parte ſulphuris:

ris: unde facilè fugiens etiam incen
ditur: cinis est ipsum sal, ex quo
præstantissimũ, ac bene purgatũ
extrahitur alkali, nostris corpori-
bus aptissimum. Hæc tria in quo
uis corpore inueniuntur, licet plu
rimum tegantur: Dissolutio enim
docet constructionis methodum.
Ad materiam primam adeò infor-
mem, ut omni careat qualitate, ac
quantitate, formam occultissimè
informantem materiam, ac priua-
tionem imaginatione constitutam
nemo unquam perueniet, nec com
positione, nec dissolutione, multò
minus aliquis usus in mistis osten
di potest, quòd fictæ res non sint
rerum naturalium partes, nec i-
psius natnræ: nulla etiã methodo
ἀναλύσεως, nec συνθέσεως, unum qua
possunt ipsorũ progressus demon
strari. Nostra autem magno homi

num commodo ſemper in quouis corpore oſtendi poſſunt, & quodnam præualeat. Ac quantò magis componuntur, tantò magis teguntur, & à prima ſimplicitate diſcedunt: Et uiciſsim quò magis concreta diſſoluuntur, eo ſimpliciora apparent, quod intelligendum eſt geometrica proportione, non arithmetica in corporibus miſtis, ut calor ignis congregans homogenea, & diſgregans heterogenea pulcherrimè probat. Ceterùm forma, materia & priuatio, ut principia rerũ, nuſpiam ne ſubtiliſsimo philoſopho apparent, & nihilominus uolunt quidam ea eſſe principia naturæ, quæ ſua agit, ac facit re uera, & corporibus non imaginatione aut mentis operatione, alioquin Platonis & Pythagoræ principia longè forent meliora Ariſt.
Gi-

Gignit enim natura CORPORA EX CORPORIBVS, quocirca nec alia agnoſcit principia q̃ corpora. Secundò, omnia principia, ex quib. diſciplinæ demõſtrantur ac res prodeunt, priora, notiora, ſimpliciora & certiora eſſe debent ipſo effectu, quod & ipſe Ariſtoteles, multiq́ Philoſophi uno fatentur ore. at iſta tria imaginatione cõſtituta, non ſunt compoſitis notiora, nec certiora, quòd nec ratio, nec ſenſus ea apprehendat. Nam res genitæ ſentiuntur, ac ratio colligit per ſenſus eas eſſe in certo ſtatu, ut Socratem uideo, tango, olfacio, & audio. Deinde ratio colligit ipſum non alium eſſe hominem q̃ ipſum certum, & indicat non eſſe brutũ, multò minus plantam, metallum, aut aliud quoduis corpus. Materiam uerò, formam, ac priuationẽ

principia, nec ratio, nec ſenſus capere poteſt, ſi etiam Socratẽ in mille diuideres partes, easq́ componeres diuidereſq́ pro animi arbitrio. Analogia, ſiue proportio, inquit Ariſt. docet iſta principia. Cernimus enim in omnibus compoſitis eſſe quandam materiam, quæ exiſtit ſubiectum cõtrariorum in mutatione, ac tandem reſolutione ultima unum duntaxat eſſe ſubiectum omnibus rebus commune colligimus, in quo nihil contrarij per ſe eſt, ſed cõtraria ipſi inhærent. Hæc quidem dicuntur à quàmplurimis qui ſummam naturæ ſcientiam ſibi aſcribunt, probatio autem nulla adeſt, quòd captum humanum & naturæ ordinem excedant. Si proportio ſola nos ducat in cognitionem principiorũ, cogimur certè nolentes ſiue uolentes fateri, acci
dentia

dentia omnia quæ naturalibus cor poribus inhærent, ſenſibusq́ obie cta ſunt, & ſua habere propria prin cipia: Cur enim potius ſubſtantia haberet ſua principia atq́ colores, ſonus, ſapores, odores, lumina, a- liæq́ res huius generis innumeræ? Ex materia ſanè informi & inani non prodeunt, quòd omni acciden te careat, alioquin certi aliquid de- notaret: nec ex forma, quæ neceſſa riò aut eſt ſubſtantia, aut accidens: Si eſſentia (ut plæriq́ affirmant) non fiunt ex ipſa accidentia, quòd ſit ſimpliciſsima & incorporea, quemadmodum nec ex accidenti- bus ulla fit ſubſtantia: Si autem di xeris accidens eſſe, nil certi poteſt ſi gnificari quod ſit tranſcendens, & nullius certæ categoriæ: nam quali tas ſolùm eſſe nequit, quòd ex qua litate & ſubſtantia omnis corporis

experte non posſit gigni quantitas ſic nec ex quantitate, ac huiuſmodi ſubſtantia qualitas oritur. Eadem etiam eſt ratio quoque de reliquis categorijs. Ex priuatione quæ nihil (teſte Ariſtotele) per ſe exiſtit multò minus ulla res naturalis fieri poteſt: Quomodo itaq; ratio noſtra huiuſmodi principia cognoſcet? proportio quidem falſa præſcribitur, quę eam ſolicitè inquirẽdo ſeducit, indicatq; fundamentũ ultra limites naturæ, quod nunquã inueſtigari poteſt. Quantò enim ſingula diligentius examinat, principiaq; inquirit, tantò magis ratio cinando aberrat, cernitq; totius philoſophiæ fundamentum, fragile, inconſtans, & fictum eſſe. Quia ordine ſingula inquirens, hoc modo miſerè fallitur, nec tamen commodiorem rationem Ariſtoteles

cum tota sua secta præscribit, nec ratio inueniri potest: prima materia, aut est substantia, aut est accidens. Respondent sectatores Aristotelis, substantiam esse quę necessariò uel est corporea, uel corporis expers. Si corporeã dixeris ipsam esse, continuò sequitur contra Aristotelicos elementa non esse simplicissima corpora, nisi cum Empedocle asserere uolueris, omnium materiam primũ esse quatuor elementa; quam opinionem Aristoteles, ac pleriq; Philosophi, ut falsam cõfutarunt, & proprijs qualitatibus quæ sub sensum cadunt esse prædi tam: Siquidem corpus naturale est substantia, quæ prædita qualitatibus sentiri potest. Sin uerò affirmaueris expertem corporis, longè magis animus admiratur, quî corpus nascatur ex substãtia incorpo-

reà, quæ omni qualitate, magnitudine ac pondere caret, & unde tam ingens mundi ſit machina orta. Quòd ſi reſpondeas, concurſu materiæ, ac formæ, interrogat iterum illa forma, eſt ne ſubſtantia, uel accidens? Subſtantia eſſe nequit, ꝙ nec expers ſit corporis, nec eius particeps: ſi enim corpus foret, eadem abſurda ſequerẽtur, quę ſuprà diximus materiam conſequi, & corpora miſta fierent ex forma, non ſolũ materia: ex quouis enim corpore aliud fieri poteſt. incorporea neqꝫ eſſe: cùm duæ ſubſtantiæ omnis corporis expertes nullo modo efficiant corpus, quod & ipſi fatentur dum inquiunt: Compoſita ſunt eiuſdem naturæ cũ ipſis ex quibus componuntur, ex lignis, lignea, ex metallis, metallica, ex elementis, elementata, &c. dicemus ne hũc mũdum

dum esse incorporeum? nequaquam: Cedò ergo, unde tam amplum corpus totus hic mundus originẽ duxit? Respondes denuò, ex materia, ex forma: At ex substantia incorporea, & informi, nihil est nisi incorporeum: da contradictionẽ, & ostende quando, ubi, & quomodo natura incorporea tantum opus genuerit, ac gignat: Explica simul, quî poterit incorporea substantia alterius esse subiectum, uel alteram informare, & quomodo sit finita, quî sint termini, siue limites eius: & materia cùm sit omnis qualitatis expers, demonstra quibus rationibus corpora prima, siue elementa sint primò ex materia & forma distinctè nata; Profectò uolens nolens contra omnes Philosophicas rationes cogeris fateri hunc mundum temerè, ac fortuitò

natum esse. Cur obsecro incorporea substantia potius corpus efficit leuissimum, tenuissimum, calidissimum & siccum, quod elementum ignis uocatis, quàm humidū, frigidum & graue, quod aquam appellatis? Naturaliter talis distinctio si facta sit, aut adhuc fiat, necessariò causa existit aliqua. Si uolueris hoc fieri ratione formæ, oportet ipsam formam huiusmodi aliquid antea fuisse, & quatuor simplicium corporum distinctas naturas continuisse, atq; adhuc continere, sicq; nō erit substantia incorporea, nec accidens, sed corpus. Deinde cùm natura rudis (quam Plato inane, aut uacuum appellat) alias ac alias appetat, & suscipiat formas, quarū absentia est priuatio, & priores necessariò intereant, quomodo rursum nascuntur? aut qua ratione fiunt

untnouæ? & nihilominus priores non præcedant posterioribus cū sit unum & idem principium: forma succedit priuationi, & priuatio formæ: sed unde iterum prodeunt, & quò abeunt quæritur. Hæc forma si substantia est, oportet, ut intereat substãtia, nisi transeat in materiam, quod tamen nolunt, quia nec ex alijs nec ex se inuicem fiunt, & suscipit accidentia: quòd omnis substantia suscipiat accidentia præter Deum. Priuationem interire, & ipse Aristoteles asserit, soli materiæ immortalitatem uidetur adscribere: inquit enim in fine lib. primi, primo Physicorum de materia quam sæpe priuationem & potentiam uocat, φθείρεται δὲ καὶ γίνεται, ἔστι μὲν ὥς, ἔστι δ' ὡς οὔ, ὡς μὲν γὰρ τὸ ἐν ᾧ, κατ' αὐτὸ φθείρεται, τὸ γὰρ φθειρόμενον ἐν τούτῳ, ἐστὶν ἡ στέρησις; ὡς δὲ κατὰ δύναμιν, οὐ κατ' αὐτὸ, ἀλλ' ἄφθαρτον, καὶ ἀγέννητον ἀνάγκη αὐτὴν εἶναι.

Hæc certè ſententia de principijs ſeipſam cõfundit, & euertit ex Ariſtotelis uerbis, quem tamen uidemus docere, formam primam non eſſe ſubſtantiam, ut complures interpretes, ſed qualitates primas: nam libro primo Phyſicorum ait, materiam eſſe quodammodo ſubſtantiam, formam ſpectare ad primam ſapientiam, & duo principia cõtraria inhærere materiæ. poſtea cap. primo libri ſecundi, de Ortu ac interitu ſuam ſententiã planius explicans dicit: Nos autem dicimus corporum quæ ſenſu percipiuntur materiam quandã eſſe, eámque nõ ſeparabilem, ſed repugnantiæ ſemper coniunctam, ex qua elementa oriuntur. Et paulòpòſt concludit, Itaque primò quidem ſenſile corpus principium eſt: Deinde contraria calor & frigus: Tertiò ſimul

mul aqua & ignis alia'que eiuſdem generis. Materiam uocat corpus potentia ſenſile: quia quòd ſit uera eſſentia & ex ipſa corpus uoluerit gigni. Formam, contraria quæ materiæ inſunt, ex quibus tertiò fiunt corpora ſimplicia. Hanc ſententiã Galenus libro primo Elementorum, his ferè explicat uerbis: Fatentur omnes Philoſophi, materiam quandam omnibus elementis ſubiectam eſſe, quę omni caret qualitate, ac in ea ſummum calorem ignis eſſe principium: præterea eandem materiam, nec unquam oriri, nec interire: Qualitates uerò in ea interire ac gigni. Deinde in eodem lib. ſequitur: Cùm enim materiæ ſummus accedit calor, tunc uniuerſum illud eſt elementum. Eodem modo etiam, quoties ſummum frigus, humor, aut ſiccitas materiæ coniun

gitur, elementum exiſtit, nec ex ul lis aliјs qualitatibus iudicatur elementum, quàm hiſce quatuor: Solæ nanq; hæ quatuor materiã ſub iectam commutando, cauſæ ſunt elementorum. Hæc non quòd ea ſicuti uera & utilia probemus, aſcripſimus, ſed ut partim ſtudioſi iudicent, quantum pleriq; interpretes ab Ariſtotelis ſententia diſcedant, quæ magis ad ueritatem accedit, quàm ipſorum figmenta omni ueritate carentia. Cęterum quomodo forma mera qualitas, materiæ ſubſtantiæ incorporeæ miſceatur, nuſpiam ab Ariſtotele nec interpretibus docetur, nec poteſt uera miſturæ ratio tradi quòd non fiat talis cõpoſitio in rerum natura, qualem ipſi præſcribunt. Qua enim ratione ſubſtantia incorporea & qualitates concurrant, ac tam immenſa

corpora cõſtituant cũ omni quan titate, ac corpore careant, omnem excedit rationẽ ac fidem. Quomodo hic tantus mundus conſiſtit, ac ſuffulcitur ſubſtantia omnis corporis experte & qualitatibus. Fruſtra hìc laborat quæq; anima, inquirendo talia uana fundamenta. Eſt & ſubſtantia prior accidentibus, ergo principium alterum ſequitur alterum. Si uerò ab æterno dixeris fuiſſe, Quis intelliget, quomodo res mutabiles ſint ex æternis & immutabilibus ortæ? cùm qualitas nõ minutum temporis exiſtat abſque ſubiecto, quod tamen uolunt cum ea corpus conſtituere. Quis obteſtor ſanæ mentis contra ſanctiſsimam, ac firmiſsimam ueritatem credet, materiam & formam ab omni æternitate fuiſſe? Deus enim IEHOVA in principio crea

uit cœlum & terram aliaq́ꝫ prima corpora, ex quibus cũcta iuxta formas ſuas ſex dieb. produxit: nõ igitur ſolũ talia falſa ac abſurda, qualia uera ratio nunq́ꝫ percipere poteſt, ſed & impia, quibus bona adoleſcentum ingenia obruuntur, & corrumpũtur in ſcholis, ac paſsim à Deo ad uarias hæreſes abducuntur. Maxima eſt Dei laus omnia poſſe, ac ex nihilo omnia creaſſe, quæ iſti turpiſsimè nituntur negare, aut perperam obſcurare huiuſmodi principijs, de quibus tot ferè extant opiniones, quot ſcriptores. Valeant itaq́ꝫ huiuſmodi opiniones quę Dei gloriam tollere ſtudent. Sic Galenus libro xi. capite xiiij. de Vſu partium iniquiſsime reprehendit Moſen ſanctiſsimum Prophetam, quòd aſſerat Deum omnia poſſe, & mundum ex nihilo

lo creasse, unde dicit: Certè Moyses quidem ita de natura ratiocina batur, cuius ratio quàm Epicuri uidetur mihi probabilior: optimum tamē est neutrius rationem sequi, sed potius generationis principiū quod à creatore ducitur. Et paulò pòst: Neq; enim si lapidem repente (Deus) uelit efficere hominem, id poterit. Atq; in hoc ratio nostra ac Platonis, tū aliorum, qui apud Græcos de rerum natura rectè conscripserunt, à Mose differt: satis enim ipse in rebus efficiendis uoluntatem Dei esse: siquidem omnia Deum facere posse arbitratur: si etiam ex cineribus equum aut bouē facere uelit. Nos uerò non sic sentimus, sed confirmamus quædam naturam efficere non posse, eaq; Deū ne aggredi quidem omnino, sed ex ipsis quæ facere potest, id quod

melius est, eligere. Lactantius lib. ij. capit. xi. multis agit argumentis contra eos, qui putabant materiam primam semper fuisse, ac Deum ex ipsa fecisse uniuersa. Idem & alij patres tractant, qui impium esse cum sancto spiritu iudicant, falsa in scholis Christianorum docere. Qua de causa bene loquitur Tertulianus in libro contra Hermogenem, Philosophos esse Hæreticorum patriarchas, uarijs cũ probet argumentis in quinto contra Marcionem, tum hoc toto libro: quoniam Hermogenes autumauit, materiam ab æterno fuisse, & semper futurã, totumq; mundum ex ea factum esse: quia Deus, ait, aut ex nihilo, aut seipso, aut aliquo, fecit omnia, ex nihilo non potuit, quò Deus summum bonum & perfectissimũ sua uoluntate nil nisi bonum sibi simi-

le creasset, sed plurima cũ sint mala, non possunt ex summo bono originem habere, sed ex materia prima. Deinde semper Deus fuit Dominus alicuius subiecti, quod est materia prima. Ex seipso non fecit: alioquin omnia forent diuina, & partes mundi imperfectę, & ipse Deus mutilus, quòd partes ipsius essent dispersæ. Aut omnes res unus deus, nec res amplius fierẽt, sed essent. Ergo concludit hunc mundum ex materia prima, quę semper fuit, genitum esse, quæ Tertul. eruditè lib. toto contra Hermog. confutat, & multis uarĳs'que argumentis probat hunc mundum nõ esse productum ex ulla materia, sed creatum ex nihilo. Quum itaq; principia rerũ naturalium nequeant esse substantiæ corporis expertes, multò minus accidentia, quæ

non per se existunt, sed substantiæ ut puriori, solidiori, & constantiori inhærent, nec ex utrisq; composita, quòd inter se conuenire nō possint, necessariò corpora erūt, quæ, aut sunt simplicia & prima, aut ex simplicibus & primis composita. At ex principijs omnia fiunt, & ipsa ex nullis alijs, nec ullum corpus ipsis prius, uel simplicius existit, nec per alia sunt, aut constant, sed alia per ipsa. Præterea Deus omnia creauit diuina eius uoluntate per Iesum Christum omnis boni ueram causam, sine qua nihil factum est: principia etiam sunt plene in principio mundi creata, cùm sint perfecta corpora omnium mistorum, fulcra, materia & fundamenta, quæ primò in plærisq; fuere nudiora & simpliciora, ut & hodie, sed paulatim magis, ac magis

ipſo concurſu tecta & recondita, ſic aqua mercurialis produxit iuſſu Domini omnia ſua in quibus longè plus ſalis & ſulphuris reperitur, quàm pura aqua. Contrà in anima libus plus mercurij eſt, quàm terra quæ ea genuit. Tertiò, principia non intereunt, nec oriuntur, à con dito enim mũdo ad finem eius permanent, unde perpetua eſſe opor tet, quanuis geometrica proportione miſceantur, adeò, ut nullum ſit omnino ſimplex. Quartò, natu ra neceſſariò in tranſmutationib. ex ipſis ſolis omnia componit corpora, & in ea ultimò reſoluit, non imaginatione, ſed reuera, & quanto diſſolutio accreſcit à compoſito, tantò magis oſtendit natura & ars ſimplicia. Quæ ultra hæc finguntur, nec ratio, nec natura agnoſcit: ergo principia ſunt corpora prima

& ſimpliciſsima, creata, perpetua per ſe conſiſtentia, ex quorum mi ſtione omnia fiunt, & in quæ ultimò reſoluuntur. Vana falſaq́ eſt horum imaginatio, qui aſſerunt in omnib. tranſmutationib. corporũ diſſolutionẽ fieri in materiam primam Ariſtotelis, quæ eſt ſubſtantia incorporea: ac terminum diſsolutionis, in quo incipit cõpoſitio, fingunt minuto fieri temporis, qđ nullo modo rationi eſt conſentaneum: ſiquidem granum aqua diſ ſolutum in pauimento, uel aſſere, interit, ac producit primò candidã aut flauam herbam, deinde uirentem, quæ naſcitur ex corpore grani non ſubſtantia incorporea, ut quiuis cernere poteſt. Ita ex grano ſinapeos naſcitur frutex, ex hordeo, hordeum, ex ouo generatur pullus non canis, id eſt ſignum euidens

dens ista non transire in materiam primam: Quia si fieret materia prima, nulla foret causa per quam potius nasceretur ex ouo pullus, quã planta, aut metallum, lapis, homũculus, aut quiduis aliud: quòd materia prima omnibus caret qualitatibus, & nullam habet inclinationẽ ad hanc, uel illam rem, & forma perit, euanesceretq́ oui aliorumq́ natura, ut nihil corporis appareret, quod contra euidentissimam experientiam dicitur, sine qua ratio nihil constituere debet. Inspiciamus hunc amplissimũ mundum, eiusq́ uarias partes, & uidebimus absq́ longa inutili'que disputatione tria principia à Theophr. descripta esse uerissima (Vulcani opera id optimè fit). Quòd uerò elemẽta nõ sint corpora simplicia, sed matrices ortæ ex primis tribus, nec requirãt

materiam primam in ſuorũ tranſmutationibus, aliaq́ nonnulla, in epiſtola quadam quã præfigimus libris Theophraſti, præceptoris noſtri fideliſsimi, & monarchæ totius medicę religionis unici, breuiſſimis uerbis commonſtrabimus. Hæc etenim omnia ſi hîc tractaremus, epiſtola nimis creſceret, lectoriq́ moleſta foret. Nec quiſpiam ſibi perſuadeat, nos hæc docere proptereà quòd aut Theophraſtum arbitremur quicquam omiſiſſe, aut nos melius ipſo poſſe id negotium explicare, ſed cupimus bonarũ diſciplinarum ſtudioſis uiam ſternere ad eius Paracelſi præclariſsima, ac utiliſsima ſcripta intelligenda; in quibus hæc aliaq́ multa copioſiſsimè manifeſtiſsimeq́ exponuntur: & calumniatores eſſe probantur, qui affirmant Theophraſtũ eſ
ſe

ſe duntaxat Empiricum, ac omnia confusè docere: ubiq; enim cauſas propinquiores, ueriores & interiores inquirit, ac docet, ex quibus poſtea totam methodū pulcherrimè deducit, ſed hoc nō eſt mirum nec nouum: ſolent nanq; furore rapti circunſepti'que mendacijs ea haud difficilè reprehendere quæ non intelligunt. Legunt nonnulli aliquē librum Theophraſti, quem ſi non capiunt, arbitrantur id non ſua, ſed authoris culpa fieri, quaſi omnia confundat, & methodi ſit imperitus, & iſti omnium rerum ſint gnari, nihilq; eos lateat. Quibus ego ſi reſpōdere conarer, integrum, idq; maximum uolumen foret conſcribendum, in quo ſingulorum librorum Theophraſti doctrinā & methodum, qui meas in manus peruenerunt unquam, oſtenderem. Le-

gant,ac relegant ipſimet libros Paracelſi,depoſitis animi perturbationibus, falſisq; contumelijs quæ homines nimiũ à ueritate in tenebras abducunt & dubio procul cernent Theophraſtũ methodicè docere, præcipuè ſi adhibuerint diligenter manum aratro, hoc eſt, laborarint, eaq; confecerint quæ ipſe præſcribit. Nec opus eſt ut longè exempla petamus: nam ueræ methodi cùm ubiq; exempla proponat, tum in hoc libro propoſitũ nobis omniũ eſt commodiſsimum. Hoc autem quò melius appareat, paulò altius totius negotij cardinem repetam, quòd cõſtet multos clamitare methodum deeſſe, qui ignorant quæ ſit uera hiſtoria methodi, quam natura & recta ratio præſcribũt. Methodus eſt breuis ratio, ac uia rectè docendi: docemus autem rectè per

notiora, aut nobis, aut naturæ. Nobis ſunt notiores effectus, fines, res ſingulares, totæ & cõfuſæ, per quæ argumentãtur ratiocinationib. & enthymematis. Ab huiuſmodi notioribus doctrina quoties fit, dicitur methodus diſſolutionis, Grecè ἀνάλυσις uel μέθοδος ἀναλυτική. Altera huic prorſus contraria fit per cauſas, generalia, & partes. argumentamur uerò inductionibus & exemplis, fitq́ progreſsio à ſenſibus ad intelligentiam, illic contrà. Latinis appellatur cõſtructio, aut compoſitio, Grecis σύνθεσις, uel μέθοδος συνθετική. Has duas quouis tempore natura nos docet ſua corpora componendo, ac diſſoluendo, & ratio humana non difficulter eas obſeruat, ac uſurpat in diuerſis negotijs, licet pauci animaduertant. Tertia utriuſque particeps non incommodè

ipsis annumeratur, qua totum par tibus certis proponitur, quæ singu latim ordine explicantur, id fit, aut diuisione, aut definitione, proptereà ipsa methodus dicitur diuisionis & definitionis, cùm tamen re uera totum si spectes negotiū prorsus una & eadem sit: quòd totū semper proponatur idq; partibus explicetur, definitio sit idem quòd res definita, & partes omnes simul iunctæ idē quòd res definita: priores duæ sunt naturæ ac rationis, hæc solius rationis, qua utitur suis in negotijs, quoties neutra priorū commodè uti potest. Ex fine inuestigatur methodus: nam is si totū fuerit aliquod, docēdus est per causas constructione uel partes definitione, siue diuisione: sin autē pars, dissolutione: In libris uerò conscriptis optimè discimus methodum

ex ordine progreſsionis. Harum rationem docendi ſemper una eſt præcipua in quouis opere, cui & reliquæ miſcentur & inſeruiunt. Quo autem methodus huius libri manifeſtior fiat, ordinem ac ſummam totius operis primò referemus, ex quib. poſtea eliciemus methodum. Totum opus quinque abſoluit libris, quorum in primo docet, quotuplicem eſſe uitam, quid uita longa, quibus medijs comparetur, hominem conſtare duobus corporibus, quorum alterum naturale eſt conflatum ex uarijs partibus, ſimilaribus & diſsimilaribus: alterum eſt cœleſte, præter naturam, phyſico miſtum corpori: unde uita duplex exiſtit, naturalis & cœleſtis, in partium concentu longam uitam conſiſtere aſſerit. Hæc quo manifeſtè & uera doceat me-

thodo causas diligenter explicat, primò, duo cũ sint corpora mista quæ unum corpus cõstituunt, modum indicat cognoscendi & iudicandi partes naturalis corporis, uitam, ualetudinem & mortem atq; quibus ex causis prodeant. Postea inquirit fontes uitæ longę per suas causas, certaq; principia more mathematico, ac inuenit eam non effici hoc mortali corpore & uita eius fluxa, sed cœlesti uita & corpore quod non uidetur, quæ duo cõiuncta & mista corpori naturali, perfectæ causæ sunt uitæ longæ: sic homo quatuor causis siue parentibus fit: nam duo corpora ueluti matres diuersę, hoc est, naturale & cœleste cõcurrunt, & duæ uitæ, hoc est, formæ quasi patres, naturalis & cœlestis unà gignunt filiũ unicum, qui est mas, id est, uita, & fœmina, id

est corpus. Duplex medicina ipsi adhibēda, altera, ut conseruēt, altera, ut restituanī amissa. Praxis similiter duplex, altera physica, altera uitæ longæ, utraq; ex fine iudicanda est: uita aūt longa duob. q̄a in corporibus existit tanquā materia, & duab. formis causæ efficientes sunt inqrendæ & cōsiderādæ, quas præcipuas sex esse docet. prima est magia diuina per reuelationes Dei hominibus tradita, quæ ex diuinis æternisq; corporibus influit in hoc mistum corpus, & conseruat illud, qua primi parentes edocti, non ningentos annos uiuendo transgreßi sunt. Secunda est causa naturalis, qua ex mineris subtilißima separatur essentia uirtute ignis, quæ corpus senectute confectum, pristinæ iuuentæ accuratè restituit, ac ab omni ægritudine liberū reddit. Ter

tia eſt magia, non à Deo immediatè, ſed à ſupercœleſtibus corporibus influens in hoc miſtũ corpus quod etiam regit. Hac uſus eſt Mahometus, ac ſibi nomen comparauit quaſi immortale: huius periti fuerunt & magi tres Chriſtũ quærentes. Quarta imitatur falsò præcedentem propter naturę ignorantiam: quia tranſmutat corpus naturale nimium in phantaſticũ, quod diu oberrat, imò etiam ad extremũ iudicij diem, non uerè uiuens, quare uita longa ibi falsò exiſtit. Quinta, impreſsio deltica, ſiue imaginatio, qua alter alterius uires accipit: huc ſpectãt ſigna, characteres, figuræ & orationes. Sexta, aſtrorum influentia, quæ aut certis medijs corpus humanum donat longa uita, interdum accedente quoq; imaginatione, corpora mortalia efficit im-

immortalia, qualia in terris & aquis uersantur. In secundo lib. exponit primò rationem methodi, et quæcunqꝫ in primo lib. generatim sunt tradita, eadem particulatim ibi interpretatur, præsertim corpus morbis afflictum, quomodo curari & cõseruari debeat per arcana & balsamum. Ordo morborũ hic est, podagra, gutta, lepra, epilepsia, febres, apostemata, hydropisis, dissoluta, uermes, cancer, syrones, pustulæ, ulcera & uulnera. In tertio persequitur rationem medendi, uitamqꝫ producendi certis medijs, sed alia ratione quàm in secundo, ubi tractatur corpus infirmum, hîc uerò ad conseruandum & tuendum illud, parantur arcana ex auro, gemmis, herbis, anthimonio, sulphure, mercurio, uino, mũmia, satyrione & primo metallo.

In quarto iterum ad generaliora rẽdit, primò tractans de quadam uirtute inuiſibili quæ ualde multum præſtat corpori, uocat eam balſamum, omnem corporis naturam excedentem, qui duo corpora coniunctione conſeruat, & cœleſte corpus unà cũ quatuor elementis ſuſtentat: ineſt autem duob. modis, uel caſu, & clam agit, uel artib. certisq́ mediјs comparatur, ut herbis, metallis, quintis eſſentijs, alijsq́ rebus uitæ longæ certos præſcribit terminos: non quòd omnis uita poſsit extendi, ſed ut homo cõſideret ipſum terminum qui promoueri poteſt: duplex enim eſt terminus, alter naturalis uitæ fixus, quẽ homo Microcoſmus ſuperare nequit. Alterum certis medijs tranſgredi poteſt. Iliaſtrum triplicẽ diſtinguit, ac medico diligenter conſiderandum

ſiderandum admonet ne pugnantia coniungat, quorum primus ex elementis originem, ſecundus ex magnalibus, tertius ex proprijs ſpecificis ducit. Primus aliquando addit decem annos, interdum uiginti, nõnunquam plures, morbos tamen non tollit. Formæ ipſius tot exiſtunt, quot ſunt homines. Secũdò tradit ſeparationem atq; purgationem noſtri corporis, qua paulatim aſcendit ad cœleſtem naturam, non tamen relicto corpore phyſico, ſed omnes partes purgantur, ac figuntur lucidiſsimo reflexionis calore, quo frigida immũda & obſcura à calidis & ſplendidiſsimis diſiunguntur. Sic primus Iliaſter nõ ualet per ſe, niſi quòd arceat interitum per arcana, ſed omnia aguntur auxilio reliquorũ: Ergo Mumia uitam longam efficiens, ex tri-

bus anatomijs cōponi debet, quo ſit res arcana, in qua latitant res cœleſtes. Diligenter itaq; conſiderandæ ſunt exaltationes rerum, ac gradatim ad immortalia fixaq; pergendum: ſingula nanq; habent ſua æterna, ac firma in eodem ordine, ut noſter Maius fluxos, tēporaneos & fugaces flores producit, alius uerò perpetuos & immortales. In 5. lib. rurſus indicat ſuã methodũ, & aſſerit ea ſe abſoluturũ quæ in primo cœpit docere: oſtendit duas eſſe uires, ſiue formas in hominũ poteſtate, naturalem & aeream. De illa dictum eſt, hanc uerò quę omnis corporis eſt expers hoc lib. tractat. Vitæ longæ terminus eſt mille anni, & minimus ſexcēteſimus, ſequũtur poſtea canones & conditiones uitæ longæ, quæ in aerea conſiſtit uirtute, quę, aut eſt ſanitas fixa, aut ægritu

ægritudo constans & firma qua æger diu uiuit. Postremò concludit nos uitam longam cœlesti uirtute, ac arte consequi. Ex his omnibus manifestum est methodũ esse constructionẽ, quia proposuit uitam longam, quam pulcherrimè causis necessarijs ac proximis demõstrat. Imò in secundo & tertio libro exponuntur generalia per partes & exempla, ne sint obscura, causæq́ melius appareant, ac finem lectori ostendant, quod in huiusmodi methodo requiritur: hinc ultimò conclusionem ex causis & partibus urget. Hæc omnia uir generosissime multis & uarijs de causis tibi dedicare, ac sub tuo nomine in lucẽ prodire uolui, nostræ ut amicitiæ reb. honestis ante complures annos initæ, quam cupio sanctam & firmam permanere, dum tuis meisq́

corporibus uita duplex cohæreat, ac meæ gratitudinis erga te bene meritũ, extet perpetua memoria. Deinde rara tua eruditio, linguarũ præclara cognitio, & eximia prudentia iam nõ solùm apud illustrissimum principem Marchionem Badensem & Phorcensem sæpissime cõprobatam, sed etiam multis Imperij sacræ Comitijs, iudicium præclarum & acutum in huiusmodi rebus, & arduis negotijs iudicandis, bellicæ singularis peritia, honestarum disciplinarum ueritatisque Euangelicæ promotio & amor flagrans, quæ cum genere clarissimo plurimum te omnibus bonis commendant, ac illustrant, merenturq; uitam longam, quam hisce quinq; libris tãto ingenio ac industria uir nobilis Theophrast. docet, ut nulli his sint cõparandi, quòd causas

primas, ueras ac proprias tradat, cũ alij remotas & minimè sufficientes docuerint, ac pro ueris obtruserint, quorum ex numero doctissimus Marsilius Ficinus præclarissima utilissimaꝗ; uidetur in lucem edidisse, praxim uerò exiguam, leuem & ieiunam addidit, quanuis semina producẽdæ uitæ obiter sparserit, cuius radices ueráque fundamenta hic adeò manifestè ac methodicè oculis subijciũtur, ut nunquam à cõdito mundo hoc tam luculenter in lucem prodijt. Nos quidem anno 1560. quatuor libros de uita longa typis mandauimus, sed adhuc imperfectos: quia liber quartus totus defuit, ac multa capita primi & tertij lib. utilissima: nũc autem perfectos, ac ex ore Paracelsi diligenter exceptos & recognitos publicamus, quos spero tibi

gratiſsimos, ac utiliſsimos fore in uita longa producenda, quæ pro æ tate ſortitus es à domino Deo cor pus bonũ & cõmodum, quod arte uera in debita harmonia conſerua ri poteſt. Si aliqua tibi uideantur obſcura, libentiſsimè ac manifeſtè explicabo. Vale feliciter cum tuis duobus corporibus, duabus uitis, & ſpiritu uno. Ex Muſæo no ſtro 1562. die uiſitatio- nis Mariæ.

VALENTIVS DE RETijs pio Lectori S.

THEOPHRASTVS Paracelſus ex Nobili Proſapia Suedigena, apud Eremitas Heluetiæ natus, à Stoicis Paracelſus magnus uocatus, 200 & 30. in philoſophia conſcripſit lib. & 46. in medica ſolēnitate edidit, & 12. de Republica emendauit, & 7. in mathematica conſtruxit arte, & tria opera ſimul in unum compoſuit lib. qui Theophraſtia nuncupatur, & 66. lib. de Occultiorib. & abſtruſis cōdidit, primum opus de Archidoxis dictum, in quo declarat extractiones & ſeparationes uirtutum ab inualido, ſecundū Paraſarchum dictum, in quo de ſummo bono tractat in æternitate, Tertium Carboantes dictum, in quo tranſmutationes declarat in forma

& esse. Scripsit Gellius Zemeus de isto Theophrasto Germano philosopho ad Passephallem Ceueũ. Apud Germanos nunc uir adolescens existit, cui par orbis non fert, qui adeò excellēter in philosophia, medica, & mathematica in arte, atque de Republica & iustitia scripsit, quòd credo aut mira influentia in eo sit natalis, aut maior spiritus sancti gratia in eo, aut immensa dæmonum existentia: nam inhumanum hoc est perscrutari, quod ipse uilipendit saltem, doctiorem me legisse memor nō sum: Quare tu Lector syncero animo eius Theophrasti scipta faustè accipe, lege & relege sæpe. Vale.

THEOPHRASTI EX HOHENHEIM VTRIVSQVE MEdicinæ Doctoris, de Vita longa, Liber primus.

CAPVT I.

I DE VITA LONga Theophrastum philosophari fas est; Necessarium primò, scitúque dignum, quid uita sit, existimo, maximè uerò immortalis: quem locum Prisci prorsus integrum reliquerunt, credo, incognitum, aut non satis intellectum. Hinc est cur alteri solùm, mortali scilicet, consultum voluerint hactenus. Verùm vt tandem quid vita sit, definiam: Nihil mehercle vita est aliud, nisi Mummia quædam Balsamita, conseruans mortale corpus à mortalibus vermibus & æsphara, cùm impressa liquoris sallium commistura. Præterea vita nostra, vita nempe longa est, quam nec spiritus, nec lu-

men naturæ breuem esse aiunt. Ignorantium verò breuis, cũ arte longa. Breuius arte quid? vita verò quid longius, inter mortales saltẽ non superstitiosos? Porrò diutius, sanius, viuaciúsque quid Balsamo? Velocius, debilius, mortalius corpore physico quid? Temperamentum quippe est breue à longo, & à breui rursus longum. Cur longa igitur vita & cur breuis? Veruntamen ea vita quæ supercœlestis physica, apud nos canones non habet, nostrę authoritatis pompa, mortale solùm corpus indicat, ac regulatur (vt sic dixerim) ab arte in tertiũ vsq; terminum, imò quartum etiam & quintum. Hæc de viuo. Quid inde de morte? Mors nanq; quid est? Nihil certè aliud, quã Balsami dominium, Mummiæ interitus, sallium vltima materia. Quibus ex immortalibus separatis à mortalibus, mortalium membrorum transiturum inducit regressum. Hæc ita que est vita lõga ab exordio dicta. Hæc etiam est vita breuis, de morte videlicet dicta. Mors apud nos mors est, non vita. Longior verò hac morte ars. Hæ res vitæ dissolutiones, digestæ quoq; separationes

rationes puri,longæ & sanæ,cùm mortalis,tum immortalis,quam dies natalis coniungit, ac copulat, idq; ab vtrisque corporibus. Nam omnis coniunctio rerum mortalium,maximè diuersarum, adfert secum dissolutionem. Quemadmodum omnem cõiunctionem rerum naturalium, & earum quæ præter naturam sunt, sequitur dissolutio. Sic vitæ quę cõiuncta est, comes est dissolutio. Mortis enim causa bellum empiricum est, non aliud ferè, nisi duellum quoddam, ductum à mortalibus & immortalibus. Atque hoc est planè quod dicitur, Pugnat quisq; pro patria. Morbus verò quasi iaculum, & Anthos belli lorica,præter lites in his,quid aliud? Hinc est huius mali fons & origo, generatio morbi,quam cõtinuò insequitur mors. Ex quibus facilè colligere licet, quid vita sit tum mortalis, tum immortalis, Qua ratione vtraque conseruari debeat, id quod infrà etiam in fine physici corporis latius patebit.

CAP. II.

SVpradicta omnia vt clarius innotescant, principio de Physico corpore dicendum esse existimo. Omnium quippe quæ tractantur per nostra argumenta sustentatio physici corporis causa est. Atqui generalis quidem praxis in physico corpore in hunc fieri modum oportet. Principiò considerantur partes eius, & hæ ex locali anatomia per locum totius physici corporis cum intellectu medullarum, conditionum, vsus ligamẽtorum, formarum ossium & cartilaginis, neruorum, carnis proprietatum, septemq; principalium membrorum virtutũ, idq; vniuersum, vt quid acturus sis in physico, teipsum intelligas ad hanc regulam. Principiò oportet probè cognitam habeamus vniuersam rationem atq; naturam, cùm physici corporis, tum physicę vitę. Corpus siquidem vitaq; physici mortales. Ex mortali verò nihil potest elici, quòd pariat vitã longam, sed ea quæ possunt haberi ex his, sanum reddunt corpus, & sic neque corpus, neque vita mortalis,

in

in hac nostra monarchia debent considerari pro sententia Arcani, vel Elixir. Extra nanque corpus est vita longa, & à corpore conseruatur, corpusque inferius ab ea. Praeterea interueniente corpore, exoritur dissolutio vitae vtriusque. Vbicunque enim mortalitas non est coniuncta immortalitati, illic dissolutio esse nequit. Hoc loco plurimum laborauit em perica musa, & sophistae Medici, spagyrorúmque, qua scilicet ratione corpus tanquam balsamum conseruarent, ne causarent mortem, cùm balsamũ sit vitae Mummia, nõ corporis. haud memo res interim in vita mortem non esse. Nihil enim aliud vitae mors est, nisi dissolutio quaedam ab immortali, quę vbi accidit, tum demũ moritur corpus. Atqui huc omnia sua excerpta retulit Hippocrates, corpusculumque illud prae manibus sumere, tanquam subiectum longę vitae, & mortale mortali conseruare decreuit: Cùm in eo nulla vnquam fuerit vita, quae ex illius fonte manarit. Corpus enim creatura est, at non vita, nihilque minus mortis filia. Igitur ex Archaea descendit, quae est immortalis. Non

prorſus referenda eſt, inquies, Hippocratica muſa, ad mortalitatem. Eſto, at multò faciliorem viam ad ſanitatem inuenias, quandoquidem è ſuperis deſcendit magnale iſtud. Nihil enim præter ea, quæ creaturæ ſunt, Hippocrati tribuit Deus, imò nec ei ea plenè, quæ creaturæ ſunt, inſignia myſteria dedit: ſed ad rem. Huic corpori Deus adiunxit aliud quoddã, puta cœleſte, id quod in corpore vitæ exiſtit: de quo Theophraſtus ego: Hoc opus hic labor eſt, ne in diſſolutionem quę mortalium eſt, & huic ſoli adiuncta, erumpat. Et ſi in corpore iſto caduco accidere poteſt diſſolutio, atq; adeò colligi ex ea amiſsio cœlici corporis, tamen vitæ longæ obeſſe nequit, propter reſtaurationem, quæ ſubinde fieri debet, vt prorſus omni defectu careat corpus. Sicut enim ignis tantiſper, dum ligna adſunt, viuit: Sic vita longa dum adeſt corpus ex archa, quòd corpus vt corpus conſeruandum eſt, interueniente corpore, quod extrinſecus conualeſcit. Inde enim conſeruari poteſt. Nihil enim aliud eſt corpus, niſi ſubiectum, in quo longa vita corporis æterni gliſcit.

CAP. III.

HActenus de physico corpore: nũc qua ratione materiam huius ab omni corruptione cõseruari oporteat dicendum. Principio, quicquid in seipso corpus corrumpit, idem alieno corpore est recuperandum, ita, vt monarchia Spagyrorum non admittat peruulgarem balsami naturam, qua corpus conseruare laborat. Sicut enim fieri nequit quin lignũ absumatur igni, ita fieri non potest quin corpus aliquando corrumpatur vita. Quare minus admittendi sunt essentialium rerum periti, qui longam vitam balsamo cõparari autumãt, Cùm potius hæc sit natura balsami, ut corpus à corruptione eiusdem conseruet, ne in corpore vacuũ insit. Nam omne vacuum eius loci morbus est, siue ægritudo in corpore, & quasi atrophia quædam vitæ longę. In perfecto enim corpore locum habet vita longa: In imperfecto in continuum defectum ad mortem vsq; dissoluitur. Scimus enim physicũ corpus sustentari posse à morte, & illud ipsum ex vi suæ mummiæ in-

na-

natæ. Hæc ad vitam sanam, nõ longam; quia terminus pro physico est corpore. Operępretium autem est antequam vitam longam declaramus, sanã vitam exhibeamus ac præstemus. Sunt autem illa quæ à morbis defendunt. Vt in per sico igne perit membrum non citra dispendiũ vitæ, quandoquidem iste morbus membri est mors, deinceps causa vitæ cordis, & hoc ab accidente, potest tamen & per physicum balsamum tolli. In mola & Hermia euelatur vita longa tantisper dum desinit idem humor. Similiter in carbũculo, & sapphiro plus æquo gliscit. Obseruandum igitur cor ruptionem à corpore auferendam & quod in vita longa exarsit, in refrigeriũ denuò redigendnm. Quare hoc loco specifica naturæ, quę in hoc sunt ador nata, corpus vndecunque morbo confectum, muniant necesse est, id quod medicorum esse dicit. In vita autem lon ga nihil eiusmodi requiritur. Leonina enim ad vitam longam ex æquo cũ eo, qui à morbis alienus est, potest reduci. Similiter Lithyasis & Tympanites: sed hæc de vita longa. Nunc ad breuem vitam

tam, testalem scilicet. Quicquid in Hyposarcha sustinet corpus interueniente percipiolo administrandum. Rusten na Enea in Epilepsia. Perla grandis in gutta. Sardiniana in matrice & in id genus aliis. Thesrana in Thyra. Thuttia in ophthalmia. Perstitella in Erisipyla externa. Hypericon in aliis offensionibus. Hæc atque alia, quanuis probè confecta & absoluta, nihil tamen prorsus ad longam vitam faciunt, sed in hoc solùm adhibentur, vt conualeat corpus. Parui enim refert, quoad longam vitam attinet. Consulatur febribus necne, Ephimeræ, Causoni, Phthisi, Ethicæ, & id genus aliis. Tantisper enim dum spiritus naturæ manet, corpus cœleste seruat, manétque vita longa vnà cum cruciatu morborum. Hîc non præstò est mors. Quatenus enim corpus in tutelam medico committitur, mors est, at non cœleste corpus. Ex corpore aūt diffluit venenū in vitam, quam adeò ascendit, vt prorsus in [a] æstpharā erūpat, quandoquidē à corrosiuis mors ducit originē, & arsenicale in vniuersū quoddam realgar est, ideò nec desinit à na-

tura veneni, quousque satisfaciat suæ naturę, donec & reddat consumptum corpus, idque tandiu, vsque in æscpharam incineratum conuertat, nec post finem cessabit à sua malitia in ea. Quare duplex praxis aggredienda est. Hæc, vt vitam conserues, alia vt reprimas corpus, ac places, & idipsum in dies propter corruptionem, quæ quotidie accidit.

[a] *Mors originem ducit à corrodentibus.*
[b] *Duplex praxis medicinæ.*

CAP. IIII.

CVm pro natura creationis corpus & eius physica vita tanquam vna pars in compositionē formæ transit, & quia physicum corpus dimidium est, cũ cœleste totũ: plus igitur medico cõsiderandum, vnde & ex quibus maior homo conseruandus sit. In maiore siquidem vita consistit vita longa. At in minore, mortalitatis subiectum, & hoc inferitur iuxta prædestinationem, cũ corpus, tum vita cœlestis physico corpori, quæ velut indiuiduus comes sequitur hanc coniunctionem, Ex qua quidem

de prædestinatione sciendũ, quòd quæ innumera sunt, aliud coniunctio, aliud oportet, aliud rerũ esse, aliud vita, aliud mors, omnia tamen illa absq; prædestinato termino, vel pũcto deputato, quãdoquidem sub manu hunc priuilegiata tenere cõditor decreuit, vt statutum apud se habeat, posśitq; absq; reuocato iudicio liberè, quod vult, quodq; visum est disponere. Porrò redacta cõiunctione illa harum duarum formarum, naturalis videlicet & eius quæ præter naturam est, in formam naturę, idq; omnino in cella matricis elicitur, genitores duos filium vnum, genitrices etiam duas, filiam, has quatuor personas gignere. Parit hoc semen cœleste cum mortali id animal, quod genitum apparet, elementale semen & supercœleste simul. Nam hoc loco verè operatur corporale semen, id quod in præseruatione ductus naturalis conseruari oportet. Ea autem quæ præter naturam est forma, in primis considerari debet, ita vt per illa etiã quæ præter naturam sunt, seruetur. Sic duplicium bonorum hæres inscribitur puer, naturæ & essentiæ quæ à natura

exiſtit,iuxta præſcriptũ creationis quæ ſimul oborit̃, idq; ab eo, qui præter naturam eſt parente, qui corpus regit ac gubernat. Ex duobus quippe his parentibus ſuperius ſequitur matrimonij cõiunctio diuinitus. Nam Adamus neque ex creatione eſt aliquid adſequutus, neq; aſcendentibus ſignis, neque alijs rebus obnoxius factus: nihil igitur ex aſtris quatuor cum homine participes. Indiuiſa ſunt.n.aſtra & homuncula ſed ex eo, quod præter naturam eſt, vitam longam accepit. Verùm vt habeat medicus quod vſurpet, neq; paſsim ſequatur imperitorum nugamenta, qui frigidiſsimè hac de re ſcripſerunt, principiò admonendus medicus, vt plus ad ea quæ præter naturam ſunt, quàm ad ea quę ſecundum naturam fiunt, animũ adiũgat: Deinde vt prædeſtinationem pulchrè calleat. Ex hac enim tanquam ex fonte potius ſcaturit ea monarchia, quæ præter naturam eſt, quàm ſpecificum & qualificatum. Atq; hinc eſt peruulgatus ille error, quo non pauci inducti, ſic ſtatuunt cõſulere corpori, vt multò plura corpori, ꝙ quæ corporis ſunt,
tri-

tribuant. Hæc vt clarius innotescant, similitudinem hanc cape. Videmus in eo quem somnus oppresit, vitam naturæ duntaxat inesse, fatumq́ꝫ spirituũ cum eo colludere vná. Vbicunqꝫ igitur præsens vita existit, non plenè, atqꝫ adeò citra vim existit. Ea quanuis mortua sit, quia non operatur, tamen corpori insita est. Item in eo qui iugulũ gladio præbet, ictus vitam longam aufert. Quicquid porrò in corpore subsultat viuum adhuc, ingenita vita naturæ est. Hæc prorsus non est obseruanda, sed ea quæ corpus reuiuiscit. Pretereavita lõga tan quã homo existit nobis, vt ignis ligno, insitus, quo redintegrascit homo.

CAP. V.

Sed vt magis dilucidè appareant ea quæ de parente diximus, qui præter naturã est, & naturali iuxta præfinitum insitus. Quæ causa est duplicis vitæ, ac corporis, naturalis, & eius, qui præter naturam est, parentis. Ex quibus facilè liquet hominem duplici semine nasci. De his omnibus sic breuiter habeto. Iam inde ab Adamo immutata est

complexio vnà cum natura generatio-num in carne, propter importunas & intempestiuas operationes personarũ in earum natura cõtraria. Palàm enim est, neq; melancholiam principiò nobis ingenitam, neq; sanguineum, neq; cholericum, neque phlegmaticum fuisse. Ex melancholia enim & cholera, similiter ex alijs, nulla vnquam orta est plena cõplexio. Nam semine cõtrario semel confuso perijt vnà natiua complexio: adeò vt nemo cholericus plene ac perfectè dici posśit. Quòd si sola & in gradu suo permansisset, porrò etiã apud nos præcelleret cholera. Quare medicus prorsus de quatuor complexionibus nihil sentire debet. In Adam enim non fuerunt, multò autem minus in eius prole, & nec simul consistere possunt ista quatuor inter se diuersa. Præterea sicut interueniente partu intempestiuo singulæ complexiones corrumpunt, & id ipsum non sine iactura liberorum (quid enim est cõplexio? parentis natura est, idq; sine calido vel frigido, nigro, vel albo) sic etiam in eo, quod præter naturam est, corpore, semen quoddã hære-
ditarium

ditarium exiſtit. Et ſi duo eiuſdem com plexionis homines copulantur, tamen ſupernaturale ſemẽ, ſub quo, cũ ſapien tia, tum vita deliteſcit, nunq̃ vere coniungitur. Duplex ergo eſt matrimoniũ, aliud quod humana ratio perſuaſit, aliud quod Deus coniunxit. Illud propriè matrimoniũ non eſt, niſi quatenus oculi & captus naturæ ſinunt. In illo, quanuis vndecunq; diſpiciat homo q̃d ſibi ac pueris prætexat, ſpiritũ Dei quĩ eos copularit, requirat, honeſtum prætendat, nihil tamen niſi hypocriſis eſt. Argumento eſt ſubinde noua mutatio locorum. Hoc autem quod Deus con iunxit, propriè matrimonium exiſtit, & ad vitam longam refertur, propter diuortiũ, quod hoc loco accidere nequit, id quod nemo niſi interuenientibus liberis, intelligit. Propterea multi, vel in vtero matris ſunt ſanctificati. Hi ſunt, quos Deus copulauit, vt eam quæ fuit Vriæ, & Dauid, quanuis ex diametro, (ſic enim ſibi humana mens perſuadebat) cum iuſto & legitimo matrimonio pugnaret hoc. Quia tamen vterq; præ ter id, quod naturæ erat, quaſi hæredita

rio vitam longam adeptus est, propter Salomonem, qui aliunde nasci non potuit, nisi ex Bethsabea, coniuncto Dauid semine, quanuis meretrice, coniunxit Deus. Adeò quicquid est præter naturam, velut naturæ thesaurus est Deo commissus, id quod apud Spagyricę artis peritos palàm est, vitęq; longę mirũ in modum consentaneum. Hęc præscribuntur in hoc, vt quæ præter naturam sunt physico plenè adpareant.

CAP. VI.

Diuisa igitur duplici praxi, alia in physicam, alia in longam vitam, quatenus vtriusq; inciderit vsus ex fine indicabit physicus. De hac autem vita, quæ præter naturam est, qua de in præsentia loquimur, videndum num fieri poßit, vt aliqua ratione adsequamur illam in physica vita, quando extra vires, quæ secundum naturam sunt, existit, & sub illa longæ vitæ arcana delitescunt. Nam hoc loco palàm fiunt impreßiones, quę præter naturam sunt, vt vt scilicet in supernaturalẽ vitã simul concurrunt, vt vt etiam firmamentũ in corpus quod

quod ſecundum naturam eſt, cōcurrit. Et ſi impreſsiones ſupernaturales appareant, tamen obſcura eſt illarum cognitio. Hinc eſt cur impreſsiones ab alijs dici cœperūt, ab alijs incantationes, ab alijs ſuperſtitiones, ab alijs aliter iuxta præſcriptum magicæ artis. Nam ex his fluit ea, quæ Græcis magyria eſt, ea præter impreſsiones, quas incantationes & ſuperſtitiones appellant, aliud nihil tractat, & idipſum in corpus ſupernaturale. Quare operæpreciū eſt de corpore ſupernaturali in impreſsionib. ſuis loqui. Cùm totā magiā ab Aſtronomis etiam in alienum vſum torqueri videant, & perperā ab omnibus appellari ſuperſtitiones, & pharmaceutriam quandam. Quemadmodū necromantiam & nigromantiam, huc omnino retulerūt vt vtraq; idololatria quędam eſſe credatur. Quæ, niſi interueniat influentia, prorſus ſileſcunt. Quanuis enim quaqua verſum reſpōdeant, aut loquantur manes, tamen non niſi ea quæ præter naturam eſt, influentia interueniāt, accidit: id q̄d perperam impoſtura Satanæ credit., quia impoſsibile hoc ſit homini

cũ facilè aſſequi liceat, vt in exorciſmis phantaſticorum ſpirituũ fieri videmus. Nam tota Cabaliſtica magia hoc in ſe claudit, vt palàm faciat corpus, quod ſecundum naturam eſt, à corpore quod præter naturam exiſtit, & nobis veluti imago inſitum, ſuſtineri & adminiſtrari, vt diuerſos & longè diſsitos ſenſus, puta Orientalem & Occidentalem æquales, cogitationesq́; incognitas, cognitas abſens reddat. Quanquam difficile admodum ſit cognitu his, qui huius artis Cabaliſticæ prorſus rudes ac imperiti ſunt. Cùm ab his etiam qui hanc artẽ apud omnes iactauerunt, lõgè erratum ſit, id quod translatio eorũ ex Hebræo & Spagyrorum canones indicant. Quare de praxi longæ vitæ concludimus in hunc modum. Ex influentia ſupernaturali non modò incantationes, verùm etiam imagines, & gamohæas fluxiſſe. Hanc quidem philoſophaſtri in aſtra firmamenti retulerunt, & ex carbonib. cœli Martem & Iouem finxerunt, qui corpus illud quod præter naturam eſt, regerent & adminiſtrarent: cùm tamen non ſit ijs porrò, niſi in res mortales,
quæ

quæ prorſus nihil ad longam vitam faciunt. Quare ex ſupernaturalibus corporibus, nō naturalibus elicienda ſunt, quibus ad longā vitā vtaris. Tota enim vis illa ſupernaturalis magica eſt, & omnis magus influentia quæ præter naturam eſt, vnà cum corpore ſub quo vita deliteſcit, deprehendit. Corpus, inquam, quod in ſe gerit homo, inuiſibile homini, quemadmodum de generatione habetur, &c.

CAPVT VII.

VT autem exactè intelligas ex quibus rationibus incantationes, ſiue manes ſuperſtitionum cōſideratæ ſint, & quo pacto hactenus in abuſum venerint, vt nec manes dici, nec ſuperſtitiones debeant: hæc eſt ratio, quia à protoplaſto primum ſe ducit exordium, qui corpus ſupercœleſte & mortale, ſimul in vitam ſuam longam coniunxit: reliqui verò, qui memorātur, item: id quod ab alijs deinceps aliquatenus ſubintellectum eſt, iuxta veram tamen rei naturam nondum ſatis, vt oportebat, cognitum. Eandem enim quoq; artemaggreſ

ſi ſunt, ſed quia longè lateq́ errabant, ſi
nůſtro ſanè auſpicio, hac eis via penitus
non ſucceſsit. Vniuerſa nanque phan-
taſia & imaginatio, principale eſt ac præ
cipuum in corporibus ſupercœleſtib.
Quemadmodum ſe corpus mortale in
ſua conſeruat ſubſtantia, ſic ſupernum
illud, in imaginatiua. Nam quicquid ad
phãtanſiã attinet, ex eo dũtaxat eſt cor
pore, quin & corpus ipſum eſt. Vbi ſci-
endum, quòd quicunq́ eiuſcemodi cor
pus ſupercœleſte aliquo coacturus eſt,
probè cognitum habeat oportet, vt i-
maginationi quidem reſiſtat. Quantò
enim frequentior eſt ei corpori cũ mor
talibus cõſuetudo, tantò vertiginoſius
(vt ſic dixerim) pernitiusq́ ea corpus
comitantur. Hoc ſuperarunt planè pro
toplaſti illi. Cæterùm poſteri illorum,
cùm eius nullam habuerint ſolidam, ac
perfectam cognitionem, ſemetipſos in
fatuarunt & ſeduxerũt, proq́ deliris ac
ſtultis, neq́ id immeritò, ſunt æſtimati.
Præterea etiam corpus illud ſupercœle
ſte, aſtris quodammodo ex igne non
vſq́quaq́ diſsimile eſt: ex quibus equi
dem inuiſibilibus, nebula exurgit viſibi
lis

lis. Sic etiam proprietas ac natura corporum est supercœlestium, vt ex nihilo plane imaginationem constituant corporalem, quod corpus esse solidum existimetur. Eiusmodi est enim Ares, vt si lupum speculatio referat, lupus appareat. Quod quidem vniuersum simile est generationibus ex quatuor elementis, ex quibus aliquid nascitur, quod primo tamen suo nequaquam æquale est, nihilo tamen ob id minus ipsum[a] Ares in se gestat. Huiusmodi quidem naturam & rei ingenium, rudes illi atque imperiti ex peruersa artis persuasione toto errantes (quod aiunt) cœlo, cùm penitus ignorarent, & fundamenti, & ortus eius nescij, manes quasdam esse finxerunt, quas alij quidem fatum appellarunt, posteriores verò incantationes & superstitiones. Ex hisce namque supercœlestibus corporibus, tam nigromantia, quàm necromantia, suam ducit originem: similiter & geomantia quoque, & pyromantia, hydromantia, & ipsa denique specularia. Ad hunc itaque modum & virgulta efficiuntur: & ex hac eadem virtute se clarius quoque vertit, cribrúm-

que & eius generis, quæ de superstitionibus continentur, innumera alia.

[a] *Ares est natura prima rerum.*

CAP. VIII.

Sed vt physicus omnia habeat plenè, ac perfectè videamus exempla seniorum, qui in hoc in magia plurimum laborauerunt, vt adsequerentur vitam longam, & idipsum citra omnem admistionem Hermeticæ repuerascentiæ, citraq; artẽ [a] spagyricæ experientię quę solius est corporis. Videamus ergo ætatem Adę & Mathusalem, qui bona pars sunt principiorum magicæ artis. Quanquam hoc vulgo persuasum est, maximam ætatem habuisse protoplastum, minimam habiturum hominem. Postremum id quod efficax argumentum est in scholis eorum, nullo tamen pacto approbari debet, quemadmodum de ętate virorum habetur. Tantæ ætatis Adami causa fuit magia, ex cu ius influentia semper vixit. Miserãm ergo & posteris semper deplorandã mortem Adæ, non tam propter lapsum, q̃ pro-

propter ſcientiam, quæ vnà cũ illo inte
rijt, qui ſpiritum ſummæ vitæ præter id
quod naturæ erat, ſolus retinuit. Itidem
de Mathuſalẽ, qui proximus Adę fuit,
iudicandum. Quanuis alij non igno-
biles viri maiorũ ætatis fuerint, vt Mo-
ſes, qui centum & viginti annos cõple-
uit, at non pro ratione magias, ſed poti-
us phyſicæ vitæ, cui natura quædam va
lida ita fuit cõiuncta, vt iſtuc ætatis nul-
lo negotio attingeret. Iterum alij cõplu
res, quorum nomina hoc loco referre
longum eſt, id quod etiam apud nos, vt
ad noſtra tempora veniam, fieri vide-
mus, & porrò etiam videbimus vſq; in
finem mundi. Alij, qui 150. annos tranſ
miſerunt, ſecundum magiam verò na-
turam vixerunt. Sunt etiam qui plu-
ra tranſegerint ſecula, quàm pro ratio-
ne naturę credi par ſit: idq; adiuncta vi
naturæ, quæ plenè in metallis, cæteriſq;
rebus, quas mineralia vocant, exiſtit,
quæ corpus ſupra complexionem &
qualitatẽ ingenitam erigit, ac cõſeruat.
Cuiuſmodi eſt tinctura, & lapis philoſo
phorum, quod ex Antimonio elicitur.
Similiter quinta eſſentia, quemadmo-

dum in eorum præparationibus habetur. Hæc atq; alia complura ſpagyricæ artis arcana reperiuntur, quæ corpus ſenectute confectum priſtinæ iuuentuti quaquauerſum reſtituunt, & ab omni ægritudine liberum reddunt, id quod huius monarchias peritis conſtat.

Spagyricorum cognitio uera, in experientia & latet, & uerificatur.

CAP. IX.

Eſt inſuper alia ratio longæ vitæ cõſeruandæ, qua Mahumet ſecundum magiam populo ſuo conſcripſit, & multis annis donauit, neque idipſum ex Deo, ſed ex ea quæ præter naturam eſt, influentia. Hanc praxin quia Mahumet tanquam magus imperito vulgo nõ ſibi, aliquandiu exercuit, nomen immortalitatis meruit. Atheus aliquot annos ſupra centum ſeipſum conſeruauit, id quod ſibi vitio verſum eſt, & inter idololatriam relatum. Ex æquo enim cum tribus magis illis Sabæis, qui magica non naturali, vi equorum ad Bethleemitas venerunt, Cabaliſticæ artis

tis peritus fuit:non solùm in eo quòd vitæ longę erat,sed eius etiam,qui præter naturam est intellectus. Hæc omnia ex supernaturali influentia quæ corpus regit atq; gubernat, fluunt. Hos magos postea sunt secuti,qui se falsò hoc nomine penè diuino vendirarunt,inter quos fuit Hippocrates, qui filiam suã, quam maluisset in præsenti forma perpetuò permanere, extra naturalem influentiã in corpusab omni natura alienum transformauit, id quod euidens argumentũ incantationis esse potest. Eodem modo Ierellus longam vitã retinuit, & metamorphosi naturæ animum adiunxit. Istorum origo & scientia suis locis indicabuntur. Porrò in conseruatione eius quod præter naturam est, corporis,pleriq; fuerunt æquales Mathusalem, sed in transformationib. longè errauerunt. Nam operatio eorum in phantasticum corpus abijt, propter inscitiam rerum physicalium. Quare multi sunt,quorũ vita longa in nouissimum vsq; diem existit:fiunt tamẽ eiusmodi metamorphoses citra longam vitam. Quemadmodum in lupis marinis accidere videmus

eiuſdem vitæ cum reliquis lupis. Id genus animantia, ſi priſtinæ formæ reſtituuntur, mortalitati rurſus obnoxia fiunt. Similiter & de corpore phantaſtico iudicandum, interueniente cibo, aut hominis oſculo. Hæc omnia delticæ impreſsioni obnoxia fiunt. Priuſquam tamen in impreſsionem delticam abeunt non adeſt mors, niſi quatenus phantaſticum corpus admiſtum admittitur, id quod narcoticam formam gignit, perſeuerantem in annum ignis. Præterea vixerunt multi vitam alienam, idq́; iuxta præſcriptum delticæ naturę, inter quos fuit Styrus, qui cū de vita laboraret robuſti cuiuſdam adoleſcentis, qui cū forte aſsiſtebat, vim atq; naturam attraxiſſe dicitur, idq́; per imaginationē ſic eſt conſecutus, vt ſenſus, cogitationes, deniq; animus ipſe in alium transferretur. Per hanc imaginationem Archaſus vni uſcuiuſq; eruditi atq; prudentis hominis ſcientiam atq; prudentiam attraxiſſe dicitur. Tanta eſt vis animi in quo ſupernaturalis ille vigor exiſtit, vt aliquoties ardenti atq; adeò gliſcenti concupiſcentiæ ſatisfiat. Hinc eſt contemptus

ille imaginũ & gamahæarum apud eos qui ad internicionem vsq; hac imagine sunt abusi. Hinc sunt verba illa, characteres, signa, formę ac figurę manuum, imprecationes atq; orationes, quæ potissima sunt causa incantationis, atq; adeò verborum, quæ vulgò ad vulnera cæterosq; morbos adhiberi solent. Deniq; quicquid in hanc formam fieri potest, vi eius, quod præter naturã est, corporis nobis insiti fit. Porrò ex his quæ præter naturam sunt, impressionibus, erumpunt etiam astra firmamenti, Venus & Saturnus, cæteriq; planetę, ita vt ea quæ præter naturam est, influentia, astra inferiora regat, ac gubernet. Quicquid ergo in gamahæa & imaginationibus fit, accidentibus planetis ac signis, totum hoc quicquid est, ad superiora signa referri debet. Quare quæ caduca sunt corpora, atq; adeò morti obnoxia, supernaturali illa vi, à morte liberari facilè possunt. Donauerunt præterea Venus & Saturnus, Mars atq; Mercurius, in superiori firmamento cursum suum exercentes, plerosq; mortales immortalitate, & idipsum citra vllam operam

humanam, accedentibus imaginationibus. Ex quibus nō pauci cùm in aquis, tum etiam in terris exiſtunt viſibiles & inuiſibiles. Quorum aliqui per delticas etiam impreſsiones cō peruenerunt, neque prorſus nymphę: quemadmodum de generationibus animalium habetur. hactenus de his. Reliqua quæ hoc loco requiruntur, alibi in Archidoxis indicabimus. Nunc ad duplicem praxin longæ vitæ, in qua, quæ ad ſpagyricum attinebunt plenè dicetur.

DE VITA LONGA LIber Secundus.

CAP. I.

IN ſuperiori volumine, quę de vita longa tractauimus in genere, hic in ſpecie tractabimus, puta, ſingularem quandam medendi[a] rationem id quod interuenientibus arcanis ſpecificis, & id genus aliȷs fieri conſueuit, & extra vitam longam, vt in apoplexia, vulneribus, & id genus aliȷs. Integram enim, atq; adeò ſanam vitam longæ præferas neceſſe eſt, vt innoteſcat fundamentum, cui omnis valetudo vitáque longa innititur. Eſt igitur huius ſecundi libri ſtatus, ac ſumma, vt integra vita conſeruetur, neque vnquam in corruptionē erumpat. Hinc eſt cur primo loco virtus arcani, deinde natura balſami requiratur. Nam vniuſcuiuſque arcani comes eſt ſanitas. In hanc ſententiam ſubiectum vitæ longæ accipias, oportet. Bifariam ergo diſtinximus librum ſecundum, aut enim firmum eſt, aut infirmum corpus. Si firmum, in eadem valetudine conſeruan-

dum eſt. Sin infirmum, aut aliqua ratio ægritudinis in illo deliteſcit, ſingula genera vnà cum ſpeciebus ad inſignem aliquem canonem medicum, quem Magiſterium vocant, reducas oportet. Ea eſt ſingularis medendi ratio, quanuis multò iuſtiore nomenclatura, ſed alia ratione vniuerſalis dici poſſit, propter ſpecies, quæ ſi ſub vnum genus congeruntur, iam nõ ſingularem, ſed vniuerſalem curam conficiunt. Tamen communius quiddam eſt id quod in calce huius libelli dicetur, quod omnia genera in vnum complectitur, quemadmodũ particularia, ſpecies. Cuiuſmodi eſt ratio medendę febris, quę in ſe includit ſynocham, ephimerã, etthicam, cauſona, cæteraſq́ ſpecies. Similiter hydropiſeos, quæ aſclyten continet, tympaniten & hypoſarchan. Item guttæ, lethargicum, torturam, paralyſin, apoplexiam. Magis vniuerſale autem in ſe claudit guttam, febrim, hydropiſin, cæteroſq́ morbos vniuerſos. Eſtq́ illud arcanum, q̃d in archidoxis parrhiſijs dedicauimus, Et tincturæ quæ leproſum humorẽ metallorum pellit, haud diſsimiliter operatur:

tur, fulgetq; ad elementum redactum quaquauersum, velut ignis, qui quicqd corripit, consumit. Neq; enim species vllę sunt, neq; genera vlla, quin igni cor ripiantur. Huc respexerunt spagyricę artis professores, qui tum demum medi camina corpori accommodanda dixe runt, in ignem redacta. [b] Per hoc enim elementum omnis ægritudo consumi debet à quolibet medico. Quanquam aliàs de auro potabili, similiter de 5. essentia mentio fiat, tamen hîc singula ad cheyri, & ad sapphiricum anthos refere mus, id quod non paucos fefellit: inter quos est Arnoldus vnà cũ æmulis suis, qui sublunaria hoc produxerunt. Nos in hoc secundo lib. singularem meden di rationem in vtraq; medicina, adiun ctis rationibus, quib. inuenias illud cir ca morborum originem descripturi su mus. Ad finem sunt adiecta cheyri, bal samum, quæ peritissimum huius rei le ctorem requirunt.

[a] *Medendi ratio singularis per quæ fiet.*
[b] *Ignis ut omne lignum, sic uniuersalis medicina morbos consumit cunctos.*

De Podagra. Cap. I.

TRia ſunt quæ ad perfectam podagræ curam requiruntur: Purgatio, aperitio, deinde cura, in hanc ſententiã. Principiò purgetur omnis podagricus plena, ac perfecta purgatione, & idipſum arcano [a] corallino, quo interueniente eliciuntur fluxus podagrę, adeò vt ne locus porrò relinquatur podagrę. In hoc corallino quod ex eſſentia auri eſt, tanta vis, ac virtus ineſt, vt eam, niſi hac purgatione à medico deprehendi impoſsibile ſit. Fiat iſta purgandi ratio ſexies, aut ſepties pro vetuſtate ſiue duritia, ſiue natura podagræ. Porrò ſi ſuperſunt reliquiæ, aut podagricus alioqui infirmior eſt, quàm qui purgationẽ hanc ferre poſsit, aperiatur in hunc modum: Illic vbi centrum podagræ delitescit, aperi, & idipſum interueniẽte [b] alcali ſpirituum. Sub hanc aperitionem cõtinuò oritur tumor, ſubtus quem quicquid centro inſeruit, confluit, & in abiectione [c] æſchpharæ erumpit. Porrò vbi fluxus podagræ deſijt, tum demum integram curam, atq; adeò conſolidationem

nem aggredere, ſcilicet cataplaſmatis, quę ſunt ex mummia. Hæc ſunt quę podagram medicantur. Quanquã [d] liquor ex mummia temperatus, ſi morbus recens eſt, neq; indurauit, citra aperitionem etiam curet, vi tamen natiua potius hoc fit, vt per ſpecificam naturã. Tertia ratio medendæ podagræ eſt per mũmiam, mummiam reductã in vltimam materiam alcalizatam & liquorem de mummia, in hanc ſententiam: Indies podagricos artus inunge, idq; ad vij. aut viij. hebdomadas pro ratione ac natura podagræ. Triplex iſta medendi ratio, quicquid mutilum, quicquid denique mancum eſt, priſtinæ ſanitati reſtituit. Noua hæc eſt, certò ſcio pellendi morbi ratio, maximè apud inſulſos & medicos indoctos, & contra canones eorũ, vt iſti cauillantur qui de medica profeſſione prẹter inanem titulum, cæterum nihil prorſus reportauerunt.

[a] *Arcanum corallinum, eſt color corallorũ à ſubſtantia ſeparatus & abſtractus per ſpiritum uini.*

[b] *Alcali, ſal eſt excoctum à lixiuia.*

[c] *Aeſchphara*, iſt ein ranft fleiſch gedör.

d *Liquor ex mummia est aqua, quæ post digestionem distillando erumpit ex carne hominis.*

De Gutta Cap. II.

AD propellēdas ægritudines quæ oriuntur ex Gutta & speciebus guttæ, cuiusmodi sunt morbus lethargicus, paralysis linguę, membrorum: &c. apoplexia, oris tortura, & aliæ species, requirit̃ cura generalis. Nã in his omnibus nihil aliud præter vim naturę considerari oportet. Neq; purgatio, neq; simplex confortatiua, neq; vnctio, neque aliud quicquam, in quo tantopere laborauerunt, cùm Valescus de Taranta, tũ etiam ij qui ante Valescũ fuerunt. Principiò igitur obseruandum, in qua valetudine naturæ vis illa qua guttæ consultum volumus, reperiatur. Priusquam tamen ad illa perueniamus, sciendũ, guttam, quòd ad quantitatem attinet, non plus scrupulum vnum in se contineri, apoplexiam ad scrupulum 1. nõ prorsus ascendere. Nihil igitur est quod obseruemus tam prolixos Auicennæ canones, cùm pauca admodum de substan-

tia in se habeat morbus. Neq; fieri potis est, vt illis loca atq; dolores comprehendantur. Quare ad hunc modum adornari debet confortatiua, quæ scilicet naturam expellat, & ex sui natura vincat. Quoties enim gutta cannas in pulmone præfocat, toties apoplexia vnà cum præfocatione continuò sequitur, quam non nisi arcana tollunt. Hinc satis liquere puto, vel tantillum in re medica mysterij pluris fieri quàm vniuersas Auic. formas, quàm vniuersum myropolium quàm vtraq; lumina & præpositum, vnà cum insigni experientia, quam Thesaurus præscribit, quibus hactenus penè vniuerso orbi illusum est. Sed vt redeamus ad arcana: Duplex est arcanũ, aliud vitriolatum, aliud mercurius auri, quẽ vulgus Salernensium medicorum Aurum potabile falsò appellat, adducti opinione Hermetis, quam suæ ignorantiæ prætexunt, adeò vt horizontem pro auro potabili acciperẽt, egregij scilicet homines, qui Hermetem ex eorũ inscitia iudicant. Cætera arcana extrinsecus vsurpanda, cuiusmodi sunt, balsamum, aloes, myrobalanorum, chebulo-

rum, bellíricorum, índorum, &c. ín nucha ſunt admíniſtranda. Hæc ſunt quæ Arnoldini & Rupiſciſſani nunquã ſunt aſſecuti, qui in additione extractionis elementorum, quæ nulla ſunt, fruſtra ſæpius laborauerunt. Qui ergo in hac re medicus inſignis eſſe ſtudeat, animum ad ſeparationem ſpagyrorum ad iungat, idq; propter extractionem myſteriorum. Alioqui fieri nequit, vt conſulatur cũ paralyſi, tum ſpeciebus quæ ſunt de gutta. In hanc ſententiã propelle contractionem. Nam vtcunque morbum vi quadam ſanari neceſſe eſt. doſis vitriolati, grana tria, doſis Horizontis, grana quatuor.

De Lepra Cap. III.

Singulæ ſpecies [a] lepræ, Leonina videlicet, Elephantia, Alopicia, Thyra, Morphæa, & Vndimia ad eandem medendi rationem, quæ eſt per regenerationem, referuntur. Omnis enim lepra frigidior exiſtit natura, atq; præpinguior: neque fieri poteſt, vt unquam cum medicaminibus cõcilietur. Quod enim eſt oleum ad aquam, hoc

idem

idem eſt medicina ad lepram: quare plenam atque perfectam curã aggrediamur oportet propter præparationem regenerationis, & idipſum iuxta præſcriptũ ſpagyricę tincturæ, in hunc modũ: Principio mundanda ſunt metalla leproſorum interueniente tinctura, in qua duplex tinctura, & duplex lepra delitescit, rubea ſcilicet & alba, hanc lunarẽ, illam ſolarem appellant ſpagyrici: prior ex tinctura ſolis, poſterior ex tinctura lunæ accipitur. Hîc non puto operæprecium eſſe obſeruari ea quæ veteres de origine lepræ ſcripſerunt, cùm eadem praxis adferat. Quare hoc loco [b] ſpagyricè agendũ eſt, neque prorſus obſeruandum quæ de origine lepræ à veteribus ſcripta ſunt. Porrò qui velit ſpagyricæ cõſulere leprę, videat ne cũ his qui mercurium ſolis, quẽ plerique ſpagyricorum primã materiã appellant, aurũ potabile falſò crediderũt, aberret. Quibus impoſuit euentus, quemadmodũ Archelaus habet: nos aũt hoc loco aſſerimus rubeã leprã à mercurio ſolis, albã à merc. lunæ ſanari. Hoc opus, hic labor eſt, vt mercuriũ exactè conficias. Poſtremò & ſi mer

curius ad tingenda metalla non prorſus ſufficeret: valeret tamen in corpore, vt illud ſanitati reſtitueret. Sunt prætere alia quædam arcana, [c]quorum alibi de vita longa fit mentio, quæ lepram ex æquo tollunt.

[a] *Lepra curatur per regenerationem.*
[b] *Spagyrus eſt qui effectus inquirit, cõmonſtrat, & ex his rationem.*
[c] *Libro 3. cap. 6.*

De Epilepſia Cap. IIII.

PLena atq; adeò perfecta medendæ epilepſiæ ratio, bifariam fit, neque ipſum ſine peritiſsimo huius rei viro propter arcana & praxin chirurgicam, quæ epilepſiæ inſeruiunt. Principiò deprehenduntur arduæ quædam, atq; adeò ſupernaturales eſſentiæ, idq; per præparationem, ut in vitriolo, camphora, ſpodio, monocerote, & id genus aliĳs, quæ citra hunc captum ſubtiliter nullo pacto eò redigi poſſunt: Maximè verò bona pars in narcoticis, & quædã alia, quæ extra naturam & eſſentiam ſupra naturalem influentiam in paroxyſmo

ſimo epileptico vim ſuam exercẽt,ac ha
bent: cuiuſmodi eſſe poteſt pęonia,ſan
guis vnà cum membris in quibusoritur
morbus. Hæc omnia, vt vt ſunt, curan-
tur ad hunc modum,partim iuxta phy-
ſicam rationem, partim iuxta chirurgi-
cam,neq; idipſum ſine ſubtili captu ſpa
gyrorum. Quod ad chirurgiam attinet,
duplex oratio eſt,prior ad præparandũ
emunctoriũ caducum,poſterior ad eli-
ciendum humorem epilepticum perti-
net in hanc ſententiam:Aperi cranium
idoneis ad id inſtrumentum:Deinde ar
gentea canna ſuo loco impoſitum con-
ſolida, vitæq; priſtinæ reſtitue. Iam o-
mnis morbus caducus eiuſmodi emun
ctorio adornatus in paroxyſmum abire
nequit. Hæc de priore via. Nunc ad po
ſteriorem. Reſolue membrũ epilepſia
corruptum,aut ſuperiorem partẽ mem
bri,puta,ligamenta,arterias in circuitu,
idq; corroſiuo narcotico,ſale corrodẽn
te citra dolorem vſque ad oſſa. Deinde
rurſus conſolida: naſcuntur continuò li
gamenta narcotica, ârteriæ,denique ca
ro ipſa,quæ porrò non ſinunt morbum
in paroxyſmum erumpi. Hactenus de

ratione chirurgica. Nunc ad physicam: Recipe oleũ vitrioli correctum & aurificatum, vel per phlegma forma circulari temperatum, vel per oleum rubeum, siue viride, quod sub [a] colcothar delitescit: vtrunque liberat à morbo caduco, idq́ꝫ præter eam ætatem, quam Hippocrates præscribit. Atqꝫ hinc colligitur Hippocrat. vnà cum interpretibus suis non satis intellexisse ea quæ epilepsiam pellunt. Porrò inuncta pars mercurialis balsamo, quod est de hederibus, idq́ꝫ post paroxysmum, similiter morbũ pellit. Præterea inunctum occiput balsamo eleni, & idipsum in vehementissimo paroxysmo, morbum ex æquo sanat. Sunt insuper alia quę huic morbo non parum conferunt, vt arcanum sanguinis, cæteraq́ꝫ membra. Sed illa, quia quædam sunt quę desiderantur, prętéribimus, & in his solùm quæ prima ac optima sunt, immorabimur.

[a] *Colcothar uitriolum est calcinatum rubeum.*

De Febribus Cap. V.

DE febribus breuiter sic habeto: Principiò fiat purgatio febrilis, dein-

deinde cura ſpecifica, & minutio cauſalis, ita vt diaceltateſſon præcedat ſecundum medicamen. Nam hac purgatione pellitur omnis febris in materia peccante. Porrò ſi non dilatat morbus, iam neq; cura, neq; minutio requiritur. Plerunq; enim diaceltateſſon, integram curam complectitur. Sin in membra ſpargitur, ſequitur continuò opopyron Laudani, id quod febrim vnà cum dilatatione propellit. Minutio autem ſiue ſaluatellæ, ſiue cephalicæ, ſiue ea quæ per ſpinam dorſi fieri conſueuit, materiam peccantem in ſanguine, idq; intra cutem & carnem tollit: quare hoc loco tria ſunt, quæ ſub vnam medendi rationem clauduntur, ſingula per ſe perfecta. Poſtremò ne plus minúſue, quàm par eſt, adhibeat medicus, diligenter obſeruet quid dilatatum, quid non ſit dilatatum. Nolim quenquam hoc loco deterreant canones medicorum qui à nobis diſſentiunt, neq; enim id permagni referre arbitror. Et quotumquenq; reperias eruditum medicum, qui his canonibus immoritur?

De Apostematibus Cap. VI.

PRincipiò de Apostematibus obseruabis duplicia esse apparata. Quædam sunt quæ vnà cũ paroxysmo mortem inducunt. In his plurimum laborarunt medici, dum imponerent hominibus. Miseram ac credulam nationem mortalium, tam apertis nugamentis, quæ de epidemijs & id genus alijs apparatibus annotata sunt, passa est se circunueniri. Alia sunt quæ paroxysmum citra mortem adferunt, ea medicinę subijcimus. Vtraq; in Anthrace cõcurrunt. similiter in sapphiro, in carbunculo, in pleuresi, in peste, in bubone, & alijs cõpluribus. In quibusdam nulla mors inest: Vt in cancere & id genus alijs apostematis, quæ in mammis mulierũ sunt. In his omnibus sequitur cura in hãc sententiã: Præter Sonath, cui virtus expulsiua inest, cæterum nihil recipe. Huius enim virtute ac vi, singula aperta pellũtur. Hoc resoluit, mitigat, deniq; expellit aperta ex corde. Vnà ergo adsit oportet chirurgica praxis, interuenientibus maturatiuis, quibus in[a] emunctorium redi-

redigas apoſtema. Maturatiua autẽ cũ attractiuis ita ſint coniuncta, vt expulſiuum attractiuum ſequatur. Directo igitur Sonath in virtutem ſuam expulſiuam ſequitur thyriaca, ſub qua deliteſcit arcanum in omni veneno propter virtutem vſurpandum. Reliqua experimenta vndecunque corroſa relegamus ad eos, qui ſeſe paſſim apud omnes homines venditant, & in hoc ſolũ incumbunt, vt gloriolam aliquam per fas & nefas ſibi aucupentur.

[a] *Emunctorium appellat locum, in quo centrum morbi deliteſcit.*

De *Hydropiſi* *Cap.* VIII.

DVo ſunt quæ ad curandam hydropiſim requiruntur: Specifica purgationis, & ſpecifica tumoris. Elice principiò eſſentiam ex Alandahal, vnà cum compoſito: Deinde confundo cũ [a] aquila præcipitata, porrò adminiſtra purgationem pro ratione morbi, & idipſum tantiſper dum abit morbi origo. Interim adminiſtra etiam indies eſſentiam tartari, vitrioli, & diacubebe. Sub

hęc adorna cataplasma ex rebis columbarum in aceto rosaceo. Deinde impone, dum prorsus consumatur morbus. Post hęc insequitur summum specificũ, spiritus vitæ ex auro extractus, quo aliquandiu etiã vti licebit. Energia enim atq; adeò vi naturę sanari vult hydrops, quæ tum demum inquiritur, cùm iam causa morbi desijt. Varia ac multa sunt huius morbi specifica, quorũ maxima pars hoc loco à nobis est annotata. quę super hac re empirici in medium adferunt, credo nemini non esse manifestũ.

a *Aquila præcipitata fit ex auro.*

De Dissolutis Cap. VIII.

IN dissolutis verò summum atq; adeò excellentissimum medicamen in auro est, & in laudano perlato. Primum verò ac summum notabile apud medicos veros puto, de cõfortatiuis esse debet. His enim indiget natura in hoc morbo, quibus porrò sequatur constrictiuum. Nam per hunc modum eiusce modi morbus, siue hyposarcha, icteritia, seu asclite, expellitur. Descriptionẽ autem

autem in cōfortatiuis talem habeto. Ex auro non planato fit, nec permisto re alia incongrua fitq; per achanar & rubellam cum administratione rubeæ essentię. Dosis ex tribus guttis componitur, vel secundum dispositionem subiecti. Ex hoc auro omnes disenteriæ species, ictericię, & diarrhœę, atq; alij fluxus vētris, vel mineralium iuxta ritum medicū optime curantur. Sed cura ex constrictiuis talis est: Recipe olei martis ex croco drachmam vnam, laudani scrupulū semis, thyriacę drachmam vnam semis, mummię scrupulus 1. s. fiat bolus, drachma semis est dosis. Hanc obserua regulam in omnibus dissolutis confortatiuum esse administrandū: Quia in principijs & cacetia summa deliberatio, alias per constrictiua in secundam generationem alterius morbi abit.

a *Laudanum Theophrasti curans dissolutos & desperatos, sequetur in libris Paragraphorum.*

De Vermibus Cap. IX.

GEnera quoq; vermium quocunq; modo nata, vel ex spermate infu-

ſo; vel alieno, ſiue ſpermatis reſoluti, ſi-
ue putrefacti, ſeu tranſuerſi in ſuis regio
nibus, aut ex re minerali putrefacta, vel
chimo, aut eiuſmodi, etiam qui vermes
de matricis natura ſunt. Omnium horũ
cura, res debet eſſe ſpecifica, nequa-
quã naturalis, idq́ in hunc modum: Re
cipe [a] poroſi madennæ ana manipu-
lum, liquefacito in bitumine, & ſuper
fundum emũctorij huius generationis
applica: pellit enim vermes tam deor-
ſum, quàm ſurſum, nempe iuxta orifi-
cium emunctorij illius. Quòd ſi autem
emunctorium pro egreſsione non fo-
ret aptum, aut locus cõpreſſus vermes
neca cum ſpongijs ſyluanis, & putrefa-
ctum pelle per centauream, vel per peſ
ſarium propter matricem, vel clyſteriũ
propter inteſtina inferiora, vel per os
propter ſtomachum & inteſtina ſupe-
riora. Optima verò eſt centaurea cũ po
roſa commiſta, cum additionibus iu
xta proceſſum medicum ex col
lodio, vel ellenio ad-
iuncto.

[a] Expulſio uermium.

De Carcro Cap. X.

PORrò cãcri medela sic se habet: Primum est rei renouatio, id est venarum separatio ab impuris. Hius separationis medicamẽ est tale. Accipe expurgati althoi à minera plumbi vnc. 1. parthenionis succi vncias sex, plantaginis vncias decem, commisceantur cum modico [a] alcohol vini, administra de sexta in sextam. Madefacito periculum panno, vel spongia ex aqua parthenionis superposita: his peractis post triduum applica oppodeltoch ex pręparatissimplicibus confectis in cerotum mellinũ absq; alumine rocho, donec in mansuetum dolorem abit, & declinet à rubedine. Tandem commune nostrum oppodeltoch super locum applica à duodecim horis in sequentes vsq;. Porrò si lassiuum æstiomenum occurreret, cum liquoribus assignatis expelle, reitera processum à centro invlceris perditionem. Hæc curæ descriptio, fistularum, canceris ex hæmorrhoidibus, ex mammillis, prauæ tentiginis, æstiomenæ prauitatis vera medicina est.

a Alcol, aut alcacol, est uinum ardens rectificatū.

De Syronibus Cap. XI.

SYronis cura ex hac fit sententia. [a]Spermiolæ liquefactæ cape cum mucilagine lumbricorū de nitris, & oleo squamino, facito ex his viscum in loco frigido, vtere sic: Inunge locum & cataplasma eius desuper impone ad triduum, dehinc abstergelocum, cataplasma cutē, & syrones depone, ac opodeltoch meloum administra ab occasu in auroram, quo facto, aduoca morbum in balneū albugineum, toties, donec album illud membrum fixumq́; appareat. Hæc cura in syronibus, cicatricibus, speciebus morpheæ, cutis leprosę, summa ac perfectissima est, quin & totam vngulam, pruritum, scabies, & primæ species alopeciæ tollit, pellitq́; rosaceam guttam.

a Spermiola est sperma ranarum.

b Meloes sunt schwartze käferli im summer wen manns terirt, sunt suauis odoris.

De Pustulis Cap. XII.

IN speciebus Gallici morbi, tria obser uabis, purgationem, curam, & conseruationem. De quibus hæc paucula notato. Purga principiò pustulosum ce niotemio, quo pellitur causa morbi, venà cum materia peccante. Cauendum autem ne interim à dosi & quantitate huius purgationis longius, quā par est, aberrres. Porrò si pustulæ adhæserint cuti extrinsecus, aut alioquin dolorum ctturarum altius insederit corpori, inun ge oleo quod est ex realgare, & conualescet egrotus. De vlceribus autem, no dis, tuberibus, siue extra corpus, siue in corpore, quæ inde exoriūtur, iuxta præ scriptum praxeos, quę de vlceribus est, agito.

De Vlceribus Cap. XIII.

PRincipiò quicquid est fluxuū, aut humorum, si ad emunctorium erūpit, ad eandem medendi formam redigitur in hanc sententiam: Mortifica pri mùm, deinde mundifica, postremò con solida. De mortificatione sic habe: Reci

pe alcali quod eſt ex realgare. Hoc quicquid in corpore corruptum eſt ac mancum, mortifica. Mortificatum ab [a] æſphara libera gummi, liberatum priſtinę ſanitati reſtitue, & idipſum interueniente [b] mummia, quanquã ſunt vlcera quædam quæ prorſus non indigent mortificatione. Alia, vt æſtiomena mortificationem vehementius etiam deſiderant. Tamen hæc omnia, vt vt ſunt, chirurgico exiſtimanda relinquimus. Sunt inſuper alia innumera medicorum recępta, quibus, quia non ſemel hominibus impoſuerunt, ſuiſq; inuentis perierunt ij, qui hæc commenti ſunt, non video cur vtaris. Hæc de vlceribus. Purgationem quæ propter conſeruationem corporis iure prima eſſe debet, prudenti medico cõmitto in eam ſententiã quã ſuprà de puſtulis præſcripſimus.

[a] אשפרע, *id eſt ignea ſuenundatum.*
[b] *Mummia eſt ipſa caro humana.*

De Vulneribus Cap. XIIII.

TRiplex eſt ratio ſanandorum vulnerum. Naturalis, vt balſami: Specifica,

cifica, vt brasidellia, characteristica, vt magorreo. Priusquam tamē ad illa perueniamus: principiò, quæ miraculi vice erunt his qui harū rerum imperiti sunt, indicabimus, neq; genus, neque locum vllum in vulneribus esse obseruandum, id quod veteres disputatione admodū prolixa disseruerunt: Num videlicet eà sint sananda nécne, quæ sunt cerebri, intestinorum, item vesicæ, & idipsum hac ratione, quia videmus cū confessa, tum alio modo confecta vulnera, illic vbi vitæ locus esse nequit, nihilominus tamē consequi mortem. Quare de mortiferis vulneribus, nihil prorsus dicemus in præsentia, cùm sua sponte sese offerunt illa. Porrò hæc prima cautio est, ne chirurgicus ex eo, quod medicabile vulnus est, immedicabile atq; adeò mortiferum faciat. Hoc igitur opus, hic labor est, vt probè agnoscas triplicem hanc sanandorum vulnerum rationem, longè saluberrimam, neque interim audias eos, qui alicunde rogant, nescio quę vanissima commenta, imò precibus etiam à barbitonsoribus mediastynis, cæterisque id genus hominibus leuissimis, cō-

tendunt, inter quos sunt, Landfrancus, Pet. de Argilato, qui multa ac varia, vel nuce non æstimanda, de Vulneribus in vnũ congesserunt. O verè pileatos doctorculos, qui præter pileolũ subrubrũ, & titulum, cæterũ nihil insigne geritis, qui ex pumice Nilum exundantẽ petitis. Cæcus sequitur cæcum, & cascus cascam. Hinc est, cur ij, qui montẽ Pessulanum sunt secuti, triplicẽ hanc medicinã quæ est de Vulneribus, in alienũ vsum verterint, Naturalẽ scilicet, quę balsami est, in putrefactionem præpostere. Specificum ad ea loca, quibus minimè competit, non sine periculo torserunt. Characteribus ita sunt abusi circunforanei, vt in contemptũ prorsus abierint. Nos autem quę de his verè habentur, apertè trademus in hanc sententiã. Balsamum naturale potionis vice administratum, aut alioqui vulneribus infusum, nihil aliud est, nisi hypericõ, centaurea, & prunella, quę nõ modò ea quę extrinsecus, sed etiã quę intrinsecus sunt, vulnera curat, & hoc propter virtutẽ, quæ in balsamo existit. Quicquid aũt est de specifico, multis partib. superat balsami naturam. Nam collatenna sub potione admi

niſtrata, cũ externa, tũ internavulnera ſanat, propter virtutem quę adeò firma atq; adeò fixa ineſſe ſolet, & tantiſper operatur, dum vulnus eſt apertũ. Braſſatella, ſi modò attigerit vulnus, neq; porrò opus habet aliq̃ medicamine. Sunt præterea alia cõplura ſpecifica, quæ ad eundẽ modũ operanſ: neq; idipſum ad xij. aut xxiiij. horas. Horum tanta vis eſt vt fixũ, atq; adeò perpetuũ medicamentum ſubminiſtrẽt, vel ſemel vſurpata, & idipſum in finẽ vſq; vulneris. Hoc loco experimenta ſpecifica recenſenda erãt, de quib. quia in Archid. mentionẽ fecimus, prætereundũ cenſeo. De characteribus, q̃ tertia forma eſt, ſic habeto. Characteres, benedictiones, cæteraq; id genus, vulnerib. præſens, abſens, adiũcta, ſingula vulnera ſanant, & idipſum citra omnẽ ſynouiam. Sunt etiã quæ ſynouiã albã ſiſtunt, cuiuſmodi eſt ſtaraphaxat: alia ſanguinem, vt riſt & riſs, & id genus alia innumera, quæ alibi in Archid. recẽſentur. Hæc ſunt vel ſola, quę medicum nobilitãt. Quare in hac triplici ſanandorũ vulnerũ ratione generalẽ curã, iuxta p̃ſciptũ adhiberi oportet, neq; interim eos q̃ vniuerſo orbi impoſuerũt, audire,

DE VITA LONGA Liber Teritus.

CAP. I.

OSTQVAM DE particularib. arcanis, quæ corpus morbis confectum pristinę sanitati restituunt, diximus, inde vbi superiora desierint, auspicabimur. Vt ea quæ in superioribus libris tradita sunt, tandem à nobis absoluantur, & corpus physicũ tanquam balsamum conseruetur, & si particularia arcana, & huius 3. libri materies ad idem corpus referuntur: Porrò etiam vnà, eademq́ præparatio existit: tamẽ praxis in hoc tertio elixiro alia est à singulari illa medendi ratione. Quare in hoc tertio libro primas obtinent, flos cheyri, & anthos. In hoc enim absoluitur elixiridum arcanum, & idipsum vi, atq; adeò virtute totius quintę essentiæ. Principiò igitur, vt singula clarius innotescãt, quid quinta essentia sit, paucis indicabo in hanc sententiã: Qua

tuor elementa procreat natura, ex quibus temperata quædam essentia conficitur à spagyro, quemadmodum flos cheyri exprimit. Hoc loco parui referre arbitror, quę super hac re ars Lullij habeat, cùm plus sedecim pedibus, vt dici solet, ab vniuersa monarchia, quam archidoxa præscribunt, aberret. Aliud.n. est extractio, aliud confortatio, aliud melioratio, vt istorum hominũ vocabulis vtar, quorum Raimundus in eo libello qui inscribitur, Ars Lullij, meminit, & ex his falsò quintam essentiam æstimauit. Hæc quia magis sunt argutię, quàm vera, silentio præteribimus. Flos auri autem, flos amethysij, deniq; quicquid est diaphineæ maturæ, margazytharum, sulphurearum, cachymiarum, postremò etiam quicquid est aluminosorum zerebothinorum, & id genus aliorum, quę aqua gignit, carabarum, corallorum. Hæc, inquam, omnia quintæ essentiæ sunt obnoxia, pro ratione temperationis, quæ interueniẽte corruptione elementorũ à spagyro fieri cõsueuit.

[a] *Spagyrus est qui non authoritate, sed propria experientia rerum naturas habet.*

CAP. II.

POrrò totius rei summa in hoc est, (quando ea quæ hoc lib. de elixiro dicuntur, singula ad vitam longam sunt referenda) vt vniuersa natura redigatur in spagyricam misturam, seu temperationem, quæ nihil aliud est, præter naturæ bonitatem, cui nihil quod corruptibile est, nihil deniq; aduersi inest. Et si alia ratione, ac varia eadem naturę bonitas deprehenditur in tinctura iuxta præscriptum naturę, quæ in lapide physicorum existit: in antimonio secũdum corui naturam, in sulphure iuxta Lunariæ effectum, & in id genus alijs. Tamen in his omnib. est vna eademq; temperatio, quæ inter metalla sub Mercurio delitescit: (Mercurium dico, qui omnib. metallis inest) inter gẽmas, sub crystallo: inter lapides sub zeloto: inter liquores, sub carabe: inter herbas, sub valeriana: inter radices, sub peucedano: inter amara, sub vitriolo: inter silices, sub antimonio. Porrò sicut Merc. metallis inest singulis, sic antimoniũ silicib. vitriolũ sali, melissa herbis. Hæc sũt nomina

elixiri temperati. Obſeruandum igitur in elixiris inſequentibus ſulphur eorũ, quæ iſti mineralia vocant, quintã eſſentiam eſſe, mercuriũ metallorum, ex quibus elicitur natura corporis. Nam cheyri Veneri præſtat, anthos Marti: quorũ vis ac natura eſt, nõ tam vt morbos pellant, quàm vt corpus illud vitæ longæ quæ inferiori influentiæ obnoxia eſt, reſeruent. In hanc ſententiam elixira longæ vitæ, multis ac varijs nominibus cõprehendi volumus, cum vna eademq; vis ſit eorum: Nobis autem (ſi forſan mi raris hãc tractandi rationem) viſum eſt interim ludere in vocabulis.

CAP. III.

Ex vniuerſis elixiris ſummũ ac potentiſſimum eſt aurum. De hoc igitur principio tractabimus: Nam huius rationem ſi noueris, aliorum quę in corpore ſeparantur noueris. Reliqua quæ à corpore non ſeparantur, infrà, vbi de vino mentionem faciemus, indica buntur. De elixiro igitur auri quod ad praxin attinet, ſic habeto: Reſolue aurum

rum vnà cum omni ſubſtantia auri corroſiuo & idipſum tantiſper, dum fiat idem cum corroſiuo. Neq; interim abhorreat animus ab iſta tractandi ratione: Auro enim quatenus aurum eſt, cor roſiuum præſtat, & citra corroſiuũ mortuum eſt. Quare quintam eſſentiam auri, citra corroſiuum inutilem eſſe aſſerimus. Sequitur ergo, reſolutionem denuò per putrefactionem eſſe remouendam, & ſi corroſiuũ tenacius etiam adhæreat: nam ſi tanta vis auri eſt, vt corpus ſeruet, ac liberum reddat ab omni ægritudine, neque id corrumpi ſinat, quantò magis ſeipſum, idq; citra omnem infectionem? Corrigit enim, ac emendat quicquid non eſt ſyncerum. Corroſiuum igitur in auro nullo pacto corroſiuum appellari debet: Vis enim arcani ſuperat omne venenũ: Nam omne realgar moritũ in elixiro auri, & in tincturam abit medicinæ præſtantem. Atqui in hunc modum gignitur, aurum potabile poſt putrefactionem. Hanc doſim, ſeu mauis harmoniã quandam præſcribit peruulgata ſpagyrorum praxis. Poſtremò obſeruabis de elixiro,

Cuicumq; confertur elixir, idē ita transmutat, vt haud dissimiliter sibi fixū portò maneat.

De Perlis Cap. IIII.

Sed vt ea quæ de quinta essentia diximus, clarius elucescāt, obseruandum, nihil magis esse auro propinquum perlis. Quatuor igitur elementa, quæ perlis insunt eadē ratione cū auro in temperationē redigas oportet id qđ verè existit quinta essentia citra amissionem substantiarum. Porrò si iuxta præscriptum perlas in quintam essentiam transmutare velis, pro ratione quintę essentiæ age, neq; quicquam immuta prę ter principiū, in quo vltimam materiam quæ in cōficienda quinta essentia solis, prima materia existit, adiungi necesse est. Ea ex eiusmodi recepto elicitur. Principiò redige limonem in liquorē, denuo reclinatum, in quo perlę calcinationem arripiunt, exiccatæ resoluūtur, quæ resolutio in elementum, cui prorsus nulla complexio inest, erumpit. Est enim huius vis vniuersa, similis quintæ essentiæ. Nolim hoc loco admittas rationem

tionem extractionis, quam Archelaus præscribit, neq; id genus alias separationes spagyricas: Nam superior transmutatio non modò ea membra quæ debilia sunt pristinæ valetudini restituit, sed ea etiam quæ valida sunt, ac robusta, in eodem vigore conseruat. Hinc est cur perlæ pluris, quàm reliqua spermata fiant: inter quas longè præstantissimas ostrearum esse affirmo. Quanquam hoc loco non minimas partes ferat, quemadmodum Archidoxa habent. Homunculus quem necromantici Alreonam, philosophi naturales mandragorã vulgò appellant: tamen non nisi in communem errorem abijt, propter chaos illud, quo isti obfuscauerunt verum homunculi vsum. Origo quidem spermatis est: per maximam enim digestionẽ quæ in ventre equino fit, generatur homunculus, similis ei per omnia, corpore & sanguine, principalibus, & minus principalibus membris à quo prodijt. Quare hoc loco præteribimus huius virtutes, quandoquidem non vt perlæ, apud huius rei peritos, innotuit.

De Extractione quintæ essentiæ ex herbis.
Caput. V.

SVprà mentionem fecimus quintę essentiæ, quæ citra vllam extractionem fieri debeat, id quod in hanc sententiam accipias oportet. In Elixiro, quo de in præsentia mentionem facimus, quinta essentia nullo pacto eliçi potest ex herbis citra extractionē, propter diuersitatem essentiarum, quæ vni substantiæ insunt. Hæc ita sunt segręganda, vt herba maneat herba, & quinta essentia maneat quinta essentia. Etsi in qualibet herba sunt quatuor elmenta duplata: quinta tamen essentia nō adest duplata, sed altera pars solùm. Alteram quæ est substantiæ religamus ad eas artes quæ particulares sunt, & quod elixiri est tractabimus: id quod exēplo melissæ clarius innotescet. Digere melissam philosophico mēse in [a] athanar, deinde ita separa, vt duplata elemēta seorsum appareant, cōtinuò elucescet quinta essentia, quæ elixir est vitæ. Similiter vino generoso, & idipsum variè, in nepita acerba, in lollio, lutea: in Tincio, nigricans:

gricans: in lupulo, tenuis ac alba: in cuſcuta, auſtera: in alijs ſimiliter iudicandum, iuxta experientiæ præſcriptum. Porrò extracto ſpiritu iſto, & ab altero ſeparato, Ecce vinũ ſalutis, in quo philoſophi aliquot ſecula obnixè laborauerunt, nihil tamen vnquam ſunt aſſecuti. Et bona pars eorum qui Raimundum ſunt ſecuti, aliquot dolia releuarunt, dũ elicerent quintam eſſentiam vini, nihil prorſus deprehenderunt præter vinum aduſtum, quo perperam pro ſpiritu vini vſi ſunt. Quæ hoc loco requiruntur, alibi in philoſophia de generationibus reperiuntur. Sufficit enim admonuiſſe ſpagyrum qua ratione herbis quinta eſſentia inſit, deniq; quæ in his ſunt inueſtiganda.

[a] *Athanar eſt furnellus.*

De Antimonio Cap. VI.

SIcut antimonium finit aurum, ſic eadem ratione, ac forma finit corpus, in illo enim eſt eſſentia, quę nihil impuri cum puro confundi ſinit. Neque quiſquam ſpagyricæ artis peritus, deprehendere potis eſt, vim atq; adeò

virtutem antimonij. Nam in principio rerum eò deuenit antimonium, & inter metalla, quę aquæ sunt, sic est relatum, vt porrò etiam diluuio exacto vis huius genuina, atque adeò virtus permanserit, ita vt sese ex influentia semper dirigat, neque aliquid de vi, ac virtute natiua vnquam decesserit. Meritò igitur omnia quæ mineralium sunt, quorũ summum, ac potissimum arcanũ in se claudit antimoniũ, huic vni tribuimus. Mundat seipsum vnà cum reliquis, quæ immunda sunt. Porrò si nihil omninò sani adest, immundum corpus in mundũ transformat. Quemadmodũ in expositione lepræ habet: quæ omnia palàm declarat, ac indicat spagyrica praxis. Sed ne longius quàm par est digrediamur, & tandem ad præparandam antimonij virtutem (cuius vel apex vnus, aut iota omnibus codicib. qui in nostra professione sunt, præstat) perueniamus, sic habe: Principiò vide ne corrumpatur antimonium, sed totũ hoc, quantum est, ac integrum maneat, citra vllam amissionẽ formæ. Sub hac enim delitescit antimonij arcanũ, id quod per retortũ impelli debet.

bet sine omni capite mortuo, ac denuò in tertiũ cohop tertiam naturã reduci. Tum demum erumpit dosis eius gr. iiij. quintæ essentiæ melissæ administrata. Huic præterea nihil tribuit[a] Archeus terræ.

[a] *Archeus est dispositio naturæ.*

De Sulphure Cap. VII.

PRincipiò ardua res est, & multis nominibus celebranda, tantam inesse vim atq; naturam terræ, quæ balsamum procreet, cuius est hæc natura, vt porrò nihil putrescere sinat. At si cõsideres resinas, quarũ potissima pars est sulphur, nihil est quòd superiora laudes. In sulphure balsamũ est, quo de nemo nõ variarũ artiũ studiosus meminisse debet. nam in eo sunt liquores balsami, q neq; viuũ, neq; mortuũ quicquam putrescere sinunt, sed corpus ita conseruant, vt nulla neq; influentia, neq; naturalis corruptio, uel impressa in corpore deprehendi possit. Nemo mireť hoc loco tantam inesse vim in resinis terræ, neq; maiorem prædicationẽ huius, ꝙ quæ balsami sit super terram crescentis, & huius

vim atq; virtutem declarantis. Nam in his quę occulta sunt, multò plura deprehenduntur, quàm in his quæ manifesta sunt. Sic in sulphure multò plura deprehenduntur, quàm in cæteris resinarum partibus. De sulphure autem, vt ad tractandi rationem perueniamus, sic habe: Eleua sulphur à colcathar, spagyrico more, idq; tantisper dum non superat ignis, id quod natura colcathar sulphuri tribuit, idem spiritus fixus est balsamus terræ. De quo hoc loco paucula admodum scribimus. Huius enim virtus experientia patet: & si aliqua de gũmi, quædam etiam ex resinis, cæteraq; id genus eiusdem naturæ sunt cum balsamo, tamen inter illa primum, ac optimum esse puto sulphur, &c.

De Mercurio Cap. VIII.

Elixir ex Mercurio eadem ratione qua ad transmutanda metalla adornatur, confectum plurimum valet ad pellendam mortem. Nam eius rubigo, quàm Lullij sectatores falsò florem appellant, nil nisi mors est. Sicut enim mors consumit ac conterit corpus, sic

rubigo

rubigo metallum. Quicquid ergo tin-
ctura illa tingit,longæ vitæ plurimũ in-
seruit,& idipsum tantò efficacius,ac for
tius,quantò altius (absit inuidia dicto)
gradũ Veneris attigerit, quantò acrius
etiam,ac subtilius in preparatione reite
ratum fuerit. Neminem deterreant Ru
pisciſſę fabulamẽta, qui suo more teme
rè,ac frigidè super hac re scripsit:videli-
cet in tinctura corporis aurum & id ge
nus alia quæ Mercurij sunt,deniq; quic
quid ex spiritu salis, aut arsenici confe-
ctum est,prorsus esse fugienda. Ad tin-
cturã Mercurij (cuius virtus est ex sub-
tili acrimonia,quam à natura Archei ha
bet) propius accesserunt Albertus, ac
Thomas:in coagulatione autem nimia
& gradu reiterationis,quibus totum ne
gotium obruerunt,falsi sunt. Quanuis
in adornanda tinctura eorũ quiddam
est, quod veræ tincturæ finitimum est,
in hanc sententiam:Sicut metalla trans-
mutantur, ac plenè figuntur, sic etiam
corpus,a d huncmodum: Reduc Mer-
curium in eleuatione tantisper, dum in
fixum crystallum abeat, deinde in reso-
lutionem, ac coagulationem digere, &

cum auro coniunge, ita vt fermentum eius hoc ipsum fiat. Proinde iuxta præscriptum Hermetis age vsq; in finem lapidis, cuius dosis est granum 1. Huius vis, ac virtus corpus reseruat integrũ.

De Spiritu uini Cap. IX.

SVprà vbi essentię herbarum memini, nihil aliud nisi vinum esse ostendi, id q̃d sic accipias oportet. Spiritus vini à substantia eiusdem prodit: nã huius subiectio existit vinum, sicut marrubium proprij, ac natiui vini. Quare vt spiritum vini tanquam essentiam, quæ verè elixir est, habeas, sic accipe: Sicut persicariæ libram 1. scrup. ij. vini emittit: Sic vini libra 1. plus scrupulo 1. non capit. Reliquũ est phlegma vini, id quod ad præsens elixir parum confert. Porrò inquisitio huius essentiæ, fiat ad hunc modum: Digere vinum pellicani infusum fimo equino, idq; bimestre spatiũ cõtinuò videbis adeò tenue, ac purum, vt pinguedinẽ quandam, quæ spiritus vini est, in superficie vltrò eliciat. Porrò quicquid sub ea est, phlegma citra omnem vini naturam existit. Pinguedo autem

tem sola phialæ inclusa, & per se dige-
sta, summæ energiæ est ad vitam longã.
Non modò autem ad vitã longam, sed
etiam ad alia praxis illa torqueri potest,
& idipsum interuenientibus cinnamo-
mo, xylobalsamo, myrobalanis, & id ge
nus alijs in hunc modum. Confunde, ac
interueniente digestione ita coniunge,
vt elixiro, quo de hoc loco mentionem
facimus, auroq; adiuncto medicina a-
dornetur, quæ omnem contractionem
tollit, ac membra resoluit.

Extractio Mummiæ Cap. X.

VIrtutum verò ex mummia extra-
ctio, magistraliter, vt eo verbo v-
tar, fit per commistionem eius cum es-
sentia vini, ex chelidonia quidem sum-
pti, nempe, si ad decem vsq; dies sic di-
geres, in quinq; autem distilles. Porrò
verò digeratur ex integro rursus, eò
vsque quo se mummia in liquorem ver
tat, quo facto tã superno, q̃ inferno, se-
paratis nempe seorsim à medio, addat
huic sedecima pars balsami de lignis,
terręq; sigillatę paulad adi pondus duo
decimũ, ac tantundẽ horizontis liquo-

ris: digerantur simul ad sui mensis spacium, quo conclusum ita sese reuerberet. Hoc enim pacto in summum vsque gradum ascendit. Quod quidem eorũ omnium quæ venenis dominantur, potentissimum atque efficacissimum est.

Satyrionis extractio Cap. XI.

QVicquid autem ex satyrione elici debet, per separationem fiat necessum est. Vis nanque in satyrione delitescit Saturnina, quæ quidẽ clam virtutem, qua de gloriari satyriõ debebat, suffuratur ac debilitat, fitque sic eius exaltatio triginta granis minor. Quò fit, vt non raro opem vsurpatus deneget satyrion. Quare in eius separatione considerari operæprecium est, vt non forma quidem, sed virtus duntaxat separetur, id quod in hanc fit sententiam: Indigeratur in pane siliginis satyrion, idque ipsum in ventre equino ad suum nempe mẽsem, quo peracto, ipsum quidẽ e pane excipe, abiectis quippe fecib. Deinceps sanguinem satyrionis probè digeri, despumarique finito, quo sedato, tũ demum medicinam nactus es, quæ cæte-

ras omnes quæ ad conceptionem atti-
nent, facilè post tergum relinquat.

Extractio primi metalli Cap. XII.

PEr primũ metallum summe atq; adeò præcipuæ fiunt cõseruationes corporis, neq; tamen ex natura propriæ suæ confortationis tam est efficax, sed potius ex virtute mineralium, quæ in se continet. Nam vt vitam longam cõserues, ex principe mineralium hoc proficiscatur necessum est, quando quidem mineralia physicũ corpus existũt. Atque hoc temperamentum illud est, quod solum atq; vnicum corrosiuis resistit, operaturq; tam per chimicum, quã archeicum ares, quin etiam robustissimum quodq; corpus cum debilissimo temperat in vno gradu. Robur siquidẽ præter roboris ares perinde est, atq; debilitas infra gradum ares roboris existens: firmiori quidem adimit, quod imbecilliori præstet, ac vtrunq; in mediũ tandem redigit diametrum, id quod in huncmodum fit: Liquorem corallinum accipito, eum nempe qui probè diaphinus existat, cui adiunge eius quidem vi

trioli, quod est ex Venere, quintam partem: digerantur in balneo maris ad mensem suum. Hoc enim pacto separat se vinum metalli primi in summitatem, cæterum quicquid de fecibus vini est, vitriolum Veneris occupat. Sicq; fit primus ille metallus, perspicuum, diaphinum, ac rubinum plane vinum, cuius præcipua virtus, ac potestas in omnibus est minneralibus totius physici corporis.

DE VITA LONGA LIber Quartus.

CAP. I.

Ed ne in vita longa q̃c quam silẽtio prætereatur, in hoc libello obseruari conuenit, quòd intra testam, vltra etiam quintum illud esse, conclusum est aliquid, ex quo coniunctio quædam cũ corporalis, tum eius quod præter corpus est, extra quintum illud, in longam vitam corpus producit. De quo sic habe: Nihil plane esse, ac inuisibile: in ipso tamen corpore eximium, quod non microcosmico solum corpori longã vitam præstat, sed etiam ipsum Dardo in trigesimum annum vsq; integrum conseruat, ipsumq; Anthos ac insignem illum cheyri vsq; in tertiam custodit ætatem. Hoc nanq; cum Antheras, ac folia sustentet, quantò magis corpus sustentabit microcosmicum, quod per vniuersam quatuor elementorũ anatomiam perdurare in sua conserua-

tione debet. Quocirca in hac quidem positione notandum medicio est, quòd vniuersa quatuor elementa, anatomia in vnicam microcosmi anatomiã contrahi debeat, non autẽ ex corporali, sed potins ex eo quod corporale cõseruat, quod quidem supra quintum illud, cùm hoc, tum reliqua quatuor sustentat. Et si nomenclaturam ei iustam, ac veram dare oporteat, balsamũ ipsum vocare, ex quo vita cõseruatur iure possum, qui se à corporis balsamo iure separat, & talis est balsamus, qui ipsam quoque naturam antecellat, idq́ ipsum tamen per corporalem operationem.

CAP. II.

PORrò eius quidem balsami, quo de iam dictum, qui longam exhibere vitam debet, declaratio duobus modis fit: Vno qui eiuscemodi virtus clam, & à casu accidẽs ex eo sequitur, quod plerisq́ longa quidem vita tribuitur, qui tamen ipsam qualis in se est, agnoscũt minimè. Alter autem modus per artes fit, eis nempe qui illam adipisci cõiunctionem possunt, neq́ tamen idipsum fieri

citra

citra medium aliquod poteſt. In hoc enim planè ſita eſt rei ſumma, quòd in eo [a] Iliaſtro, cùm longa, tum breuis etiam vita reperitur. Nam quæ herbis adiũcta eſt, terminum ſuum habet. Similiter etiam ſuum habet terminum, quæ mineralium eſt aquæ, eodem modo [b] Thereniabin quoq;, nec diſsimiliter. & [c] Noſtoch. Præter tamen hæc omnia, talis ac tanta ipſius eſt coniunctionis vis atque poteſtas, vt omne id quodcunq; ex quatuor elementis productum fuerit, ſupra primum illum terminum ſuum conſeruetur, & is eſt terminus iliaſtri. Quo quidem etiam ſuperatum volumus, ſubtilem illum virum, qui terminũ tranſgredi nõ poſſe ait, quod quidem ſin minus fuerit, ac tranſgrediatur, fieret hoc vel in altero ſaltem. Eorum nanq; ſunt duo, quorũ alter quidem tranſgredi nequit. Eſt enim terminus in microcoſmi naturam poſitus: alius aũt etiã in naturã elementorum, alius verò in quintam eſſentiam quoq;, præterea & alius ex vltimo iliaſtro. Ii quippe termini in medici poteſtate conſiſtunt, qui in his mutare pro ſuo poteſt arbitrio quod vult, præter ſo

lum fixum, vbi finem vnà cum suiipsius quoque mutatione expectare ipsum oportet.

a *Iliastes est prima materia, ex qua omnia ortum habent.*
b *Thereniabin ex aere procedit.*
c *Nosfloch est species ignis.*
d *Omnia in terminum creata, & Medicus, et Medicina.*

CAP. III.

HVnc itaque iliastrum ad eum modũ intellige, quandoquidem hîc triplices preter quintã essentiam virtutes reperiũtur. Est enim iliaster sanctitus, alter verò iliaster paratetus: tertius aũt iliaster ille magnus. De priore sic accipe: Quòd sanctitus ille longam vitam praestat, idque secundũ eius qui ipso vtitur, industriam: alter verò idipsum dispensat iuxta fauorem. Sed tertius illaesus, citráque noxam in vita longa consistit. Hinc igitur iliastrum hoc in loco comprehensum expende, quòd primus, secundus, & tertius simul omnes microcosmo subditi sunt, ita vt in vnum eos gamonynum redigere posit. Alter verò cogitur nequaquam, sed quemadmodum fa

uo-

uori cõuenit, acquiritur. In tertio perinde habet, vt in Enochdianis ac Helieza tis non secus, atq; de aquastro patet. Primum itaq; ex elementis suã ducit originem, veluti testa concludit, ipsisq; arcanis supra quintũ esse attribuitur. Secunda verò magnalibus ascribitũ. Et tertius ex proprijs specificis suis. Ex quo sequi tur terrelatos nymphidicas, aerdados, soladinos longã vitã suã accipere singulos in aliena essentia. Illius.n. tertij iliastri mors est, & tempus, & arbitriũ: isq; est, qui spicæ vltra, quàm ipsa quoq; per se natura ferat, tribuit, quin & myrrhæ fragrantiam roburq; in leris. Atqui vt vt se se hæc habeant, considerandũ medico est, vt eiuscemodi coniunctio non dissimili modo contingat in corpore, nempe quemadmodum arbor maris, semel fixa, atq; adeò sui iuris ab illo facta est, fususq; cheyri probatus ac constans: sic per eandem coniunctionem in microcosmo idem quoq; potest fieri.

Cap. IIII.

CAeterum de primo illo illiastro, q̃ pacto se habeat in hunc modum

accipe, quòd eius vltra mille sunt species, non tamen quòd aliud præcellat alio, verùm potius iuxta hoc, vt quilibet microcosmus peculiarem suam, atque adeò perfectam coniunctionem habeat, quilibet, inquam, vtrinque perfectam suã ac propriam virtutem. Tanta si quidem est iliastri virtus ac potentia, vt per eum corpus quidem mortuum conseruetur viuũ, in eo nempe, quo primus illo terminus transmutatur. Quæ quidem vitæ longæ conseruatio supra vires nostras existit, non autem præter vires superiorum: fitque sustentatio eius ad hunc modum, quod vitam longam tribuit, citra tamen expulsionem morbi: vitã quidem præstat, non autem bonam valetudinem: nonnũquam verò & vtranque. Sed eiuscemodi quippe vita longa, quę ab illo proficiscitur iliastro, annuatim quidem durat, ac propagatur: vt alij quidem in decimum vsque annum porrigitur, qui in quinto obijsse debuerat, alij in vigesimum, qui in decimo. Similiter in quinquagesimum, qui in trigesimo: nõnullis in octuagesimum, qui in quinquagesimo: alijs in centesimum, quos in

in octuagesimo, vel septuagesimo vita oportuerat esse functos. Maximum autem in centesimum, ac vigesimum. Alij verò in tertium, quartum, vel quintum, & sextum (sicq; deinceps indifferenter) vsq; diem, vltra suũ terminum prolongatur: id quod vniuersum tum ex superiore, tum inferiore cõiunctionibus, perinde atque hæ duæ conueniunt, accidit.

CAP. V.

Sed de vero illo iliastro sic se res habet, quod eiusmodi quid citra, vel significationem, vel necessitatem quandam erga maiorem illũ iliastrum fieri nullo pacto potest. Quod quidem in hanc sententiam intellige, iliastrum illum eiuscemodi vitam longam iam iam producturum, præstare id minimè gentium posse illic, vbi eius vitæ longæ locus nullus est. Quare obserua, tale quid non nisi cum transmutatione tam loci, quàm elementorum fieri, sic nempe: Quemadmodum quatuor elementa in testa mortalia sunt, omni momento nouam conficientes generationem, morti eam

exhibent. Sic è regione alia quoque est in suo firmamento fixa atque adeò inconcussa perdurans, quæ nec morbum causatur, nec mortem. Qua de re sic philosophari licet: Quòd spiritus illi fixi nihil planè interire sinunt, quorum longa vita immobilis est ac firma vsque in transmutationem eorundem, rursusque in primam. Similitudo siquidem ex testa sumitur, quòd secundum fixationem (vt sic dixerim) firmamenti, longa vita in vno quidem confirmamento prolixior est, quàm in alio; tametsi ad primum solummodo terminum singula attinent. Veruntamē eiuscemodi transmutationem nonnulli quoque comitantur incolæ (sic enim vocare libet) in decimā, vel duodecimam vsque. Quorū mors in destructione quidem sequetur magni illius firmamenti, quando vtraque corpora tam cœlestia, quàm terrestria cōmouebuntur, quin & supercœlestia quoque. Quanquam hoc citra naturę discrimen fit. In prima nanque minuta, quando eiusmodi mutationes accidunt, naturæ orditur putrefactio, fitque superstite, ac viuente adhuc corpore proprio.

CAP. VI.

VT autem porrò id quod maximè necessariũ est in hoc processu erga iliastrum, describamus: Principiò vt impurum animatum depuretur citra separationem elementorum, quod fit per tuam ipsius imaginationem, cùm ea in animi tui confirmamento consistit, praeter omnem corporalẽ ac mechanicũ laborem. Quae quidem dispositio ex eo contingit, quòd sese homo gradatur in animo, vt aequalis reddatur enochdianis. Non quòd enochdianam agere vitam cupiat animo tamen ab ea per diametrum distet. Quare microcosmum in sua interiore anatomia reuerberari oportet in supremam vsque reuerberationem. Per hanc enim reuerberationem sese impurum consumit: fixum autem, quod ab impuro destruitur, sine ferrugine permanet. Nec tamen ignis est cui salamandrina adesse possit essentia Melosinicúmue Ares, sed potius retorta quaedam distiliatio ex medio centri, supra omnes carbonum ignes. Facta autem eiusmodi reuerbe-

ratione in vltimo quidem termino fulmen exhibet physicum, non secus atq; separant sese ab inuicem Saturni fulmẽ, & Solis. Itaq; quicquid per hoc fulmen incedit vitæ longæ est, magni nimirum illius iliastri. Atq; hæc quidem fulminatio, & præcedens eius reuerberatio nihil quidem ponderi adimit, sed magis turbulentiæ corporis, idq; ex colorum diaphinorum ratione.

Cap. VII.

PRæterea verò ab iliastro primæ potestatis eiuscemodi vita longa non est. Inferiorem.n. gradum prębet. Sed is tamen est, qui eo in loco separat, & perinde vt res fixa nõ fixam seruare potest, à morte microcosmum defendit: Quandoquidem eius operatio nõ est vt separet, verùm potius, vt per arcana illa perspicua indigestum vincat, quò minus succedat eius perditio: Similis ei, qui mala bonis superat. Velut mũmia, quæ vnà cum corpore à partu procedit, ipsa quidem per se bona, corpus autem malum, ac putridum. Quancunq; igitur vitam corpus viuit, ex sola viuit mummia.

mia: proprium enim eius ac natiuũ est, vt putrescat, rursusq́ in stercus, cuius membrum est, abeat, id quod continuũ eius studium est. Cæterum mummia non item: nequitiam enim illi suam frangit, atq́ suo ipsum proprio conseruat arbitrio, quo minus id quod conatur aliquando efficiat. Quamobrem sic sonat eius receptum, quod mummia supercœlestis microcosmũ plus, quàm propria eius mummia sustentat. Quoties enim mummia, toties item alius terminus: tametsi neque tempus, neq́ numerus in huiusmodi terminis repertus est: perdurat enim eò vsque quò secundam euitare generationem non potest amplius: nam in hoc peritus esse physicus debet, quòd quælibet prima materia, vltimam quidem expellat. Quare generatio vermium hîc orditur, vbi vltima materia physici corporis sese ostendit: hũc igitur iliastrum obserua, quòd vermiũ generationem non modò non destruit, verùm etiam cùm earum adsit materia, generationem ne impediat quidem, quã tamen præuenire mummia debet.

Cap. VIII.

AD horum omnium cõclusionem, principiò nota q naturalis mummia ex tribus illis anatomijs componi debet, quo peregrinus microcosmus, physicum corpus gubernet, id quod ex trinsecus fieri necessum est, siue per elementum aquæ, velut per eius metalla, sallia, & id genus: seu per elementũ terræ, vt per eius herbas, siue boletos, aut in thereniabin, vel [a] nostoch: nam hæc omnia mansiones sunt rerũ supercœlestiũ. Quamobrẽ nemo miret, quòd ingentes passim melissæ virtutes describuntur. Quando enim in hac supercœlestis cõiunctio sese vnit, quis virtutem ei quantumuis eximiam abneget? Atque hæc quidem sunt magnalia, quæ in se Bamahemi quoq; continent, atque is planè iloch est, qui ex vero compositus aniado, eidem elementato adimi nullo pacto potest, id quod fit per exaltationes vtriusq; mundi: perinde atq; vrticæ exaltationes adurunt, nitetq;, ac splendet flammulę color. In huiusmodi tamẽ exaltationib. virtus eorũ traduci in aliud po-

poteſt. Ad hunc igitur modum dignoſcere exaltationes diſcite, quæ vrtica lōgè potiores exiſtunt, idq; ipſum, vt in vero Maio, vbi Aniadorū exaltationes ordiuntur, eaſdē colligatis. Neq; enim virtutū exaltationes in [b] matricibus dū taxat ſitæ ſunt, verùm etiam in ſupercœleſtibus. Vulgaris quippe ac velut nihili Idæus is'eſſet, qui vna ſolummodo rem viſui ſubiectam, fabricare noſſet, nec præter ea quæ tangi poſſunt, creaſſet maiora quædam. Enimuero aliū quendam Maium conſtruxit, vbi ſe flores exaltant ſupercœleſtes, in quo extrahi Anachmus debet, ac ſeruari, non ſecus atque muſcus in pomambra, & ſicut auri virtus in Laudano deliteſcit: cuiuſmodi quidem Anachmi virtutes quando colliguntur, tum demum de longa vita lætari meritò potes.

[a] *Noſtoch eſt ſpecies ignis.*
[b] *matrices, elementa.*

DE VITA LONGA LIber Quintus.

Cap. I.

Vprà in primo libro fundamēta ieci vitæ longę, ea hoc loco ab ſoluemus. Non enim video, cur ea quæ ad integram vitam, atq; adeo ſanam pertinent, hîc denuo repetam. Cùm in ſuperioribus libris, ſecundo & tertio, de his à nobis ſatis abundè dictum ſit: Quare in hoc quinto lib. ſupremam manum imponam his quæ ſuprà in primo libro, de ea quæ præter naturam eſt, vita, incepimus: & idipſum pro ratione theorica. Principiò proponimus vniuerſis ſpagyricis, cùm Adæ, tum Mathuſalem ætatem, id quod in ſecundo capite ſequenti indicabitur. Antequā tamen ad illa perueniamus, prius de vita longa quæ in manu illius maximi iliaſtis eſt, exactè dicemus, idq; pro ratione magnalium. Vbi plurima de libero arbitrio accipiēda eſſe admoneo, quàm

quàm quę nos ex elementis administrare possumus. Hæc, vt clarius ac rudius pateant, principio oportet fingamus Enochdanos, quam influentiam, si in mente nostra, perinde ac ignē in ligno, non sine vulgari virtute, gesserimus, fieri potest, vt ad hanc vitā perueniamus, vel nullo negotio: id quod exemplo Iohannetis palàm fit, cuius natura, neq; vnam ętatem solùm, neq; seculum vnum duntaxat cōprehendit. Sed in his meis paramyricis libellis præbeam calumniandi ansam his, qui scripturas variè torquent, nihil certi hoc primo capite definiemus De vita summi iliastis: num hîc in corporalibus elementis sit, aut porrò etiam in quinto viuat, vbi nullū corpus occurrit, vbi non modò ij, quib. de mentionem fecimus, viuunt, sed etiā ij quos somno sepultos credimus. Hæc, inquā, omnia sublimioribus spiritibus tantisper existimanda relinquimus, dum infrà ad illa venerimus. Porrò si impelletur iliastes ille summus, aut aliquo saltē haberet opus, facilè eò, quicquid esset Enochdianum perueniret, vbi vniuersa vita nostra longa suis locis in æthere, ac

nubibus collocaretur: Sed semel saturauit se iliastes, vt porrò non careat, neque aliquo habeat opus. Quare in hoc lib. vltimo singula pro ratione primi libri tractabimus.

Cap. II.

SEd vt tandem ad finem deducamus ea, quæ de vita longa tractare incepimus, principiò indicabimus quid vita longa sit. Terminus vitæ longę complectitur in se 1000. aut 900. aut ad minimum 600. annos. De scaturigine autē huius, quæ præter naturam est, vitæ, sic accipe. Duæ sunt in hominis potestate vires, vna naturalis, qua de dictum est vsq; ad natiuum finem. Alia aeria, in hac enim nihil est corporale. Quare incorporalia hunc nostrum libellum absoluunt. Miseros hoc loco mortales, quibus primum, ac optimum thesaurum (quem naturę monarchia in se claudit) natura recusauit, puta, naturæ lumen. Ne porrò in hac laboremus frustra. In philosophia autem, quia desinit ac abit natura aniadum, recordabimur, neq; porrò mentionē faciemus philoso

phiæ,

phiæ. Missas igitur faciamus res naturales, missa etiam facimus quæcunque sunt ex elemētis, insuper etiā gesta helisimidan: denique quæcunque suprà diximus, quæ sub chao, id quod summus iliastes existit, delitescunt. Et in manus ea, quibus de mentionem in 1. lib. facere cœpi, tandem accipimus. Vt igitur ad annū Aniadin, aut etiā vltra perueniamus, obseruandæ sunt regulæ sequentes. Neminem offendant, quæ hoc loco de Nymphidida dicturi sumus, quo loco simul indicabitur vis, ac natura guarinorum, saldinorū, denique salamandrinorum, & quicquid est melosynæ. Porrò si quem præsens locus abalienaret, neminē offendat, sed potius finem huius opusculi adeat, vbi singula videbit.

Cap. III.

SEd vt simul innotescāt, cùm locus, tum corpus in his rebus, quod certa quadam concordantia ordinari debet, ac disponi. Principiò obseruāda est soli natura, qđ iliastis est: nam aliud ab 300. vsque ad 600. annos conseruat id quod ad eos codices relegamus, qui tractant de natura elementorum,

Porrò quicquid ex sui natura simul etiã loci naturam admittit, haud dissimiliter priori seculo in vnam conclusionem co gitur. Vbicunq; verò coeunt, cùm loci, tum corporis natura simul illic vel nullo negotio peruenitur ad 600. annum: Quorum aliquot, qui istuc ętatis attige runt cõmemorare possem, nisi alio pro peraret calamus. Sunt præterea qui aliquandiu clâm, atq; adeo furtim sunt ser uati, idq; per vitam longam. Quorum ratio, quia nulla, nisi quatenus iliasti tribuerunt, & hoc loco prætereundũ censeo. Sic quicquid nõ est aeriæ vitæ, hoc loco tollitur. Sequũtur ergo qui vitam aeream vixerunt, quorum alij à 600. an nis ad 1000. & 1100. annũ peruenerũt, id quod iuxta prę scriptum magnalium quæ facilè deprehenduntur, ad hũc mo dum accipe: Compara[a] aniadum, idq; per solum aera, cuius vis tanta est, vt nihil cum illo commune habeat terminus vitæ. Porrò si abest iam dictus aer, erum pit extrinsecus id, quod in capsula delitescit. Iam si idem ab illo, quod denuo renouatur fuerit refertum, ac denuo in medium perlatum, scilicet extra id sub quo

quo prius delitescebat, imò adhuc delitescit, iam vt res tranquilla prorsus non audiatur à re corporali, & vt solùm ania dum adech, deniq; & edochinum resonet. Porrò etiã hæc tria, & quod in hæc tria vergit, non quatuor, sed vnum sint; habebis longissimam vitam delitescentem. Hinc est natiuitas magni illius aquastri, qui præter naturam natus est. Hoc & si id quod extrinsecus erat, nequaquam deprehendere potuit: tamen hîc præbuit occasionem id quod extrinsecus iliastes fuit, &c.

Cap. IIII.

REstat adhuc in hac monarchia, cuius nos magnus ille senio maximopere commonefacit, videlicet longè aliam esse vitam ab ea, quam nos plenè præscripsimus: quæ tunc alia nos perstringet, cũ singula transibũt, qui calcat, & qui calcat, nihilominus tamẽ vtraque manebunt, id qđ nõ satis intellexerunt hactenus aliani. Tum demum erit quando simul omnia desinent, quæ vnà mecum indagastis, iam inde à primo ad nouissimum vsque. Sed par est, vt semel e-

tiam probemus ea quæ tractare incepi mus, idq; non philosophica ratione, sed essentia ipsa, quæ vel sola hoc loci cuius meminimus plurimũ valebit. Hoc loco quo de plene loquimur, miraberis forsan, ac quæres, Num vita sana poßit esse coniuncta cum vita longa. De hoc igitur hæc paucula notato. Duplicẽ esse essentiam, alteri sanitatem & fixam: alteri ægritudinem & similiter fixam inesse. Quod autem ad locum & immutationes istorum attinet nihil prorsus immutamus. Porrò quorsum attinet frustra his immori, quę nobis lumen naturæ recusauit? Præterea ille, qui ex animi libidine nobiscum agit, indicat, ac rursus hiantes nos deserit. Quare hoc loco prę teribimus, quæ vires nostras superant, & creaturas aliquot, vitę mirabiliter lõgæ, & eas sine fato commemorare incipiemus. Inter quas sunt Laureus, Siconius, Hildonius, & alij pleriq;, quarum natiuitatem, siue mortem naturalem nemo vnquam neq; deprehendit, neque audiuit. Adde naturam & essentiam illarum, & quotumquẽq; reperias, qui vel apiculum de his scripserit? quanquam

paramy-

paramyrica scripta nonnihil de his habeant: tamen sicut semel hoc fuit, ac rursus desijt, ita etiam vnà intellectus abijt. His igitur concludimus, quicquid est vitæ longæ, idq; extra necrolicas, quemadmodum in sequentibus patebit.

Cap. V.

NOn pili fecerim eum, qui sub Lullianis artibus se falsò, vt necrolium venditat, & improbat id, quod in quatuor Scaiolis compreheuditur, & me vt summum Scaiolam prædicat, ita vt pro ratione cedurinorum posśim adoriri necrolias artes. At ego vel hydros Scaiolis vnà cum æmulis inuideo. Quid dicam hoc loco de his, quę Musa sagax in canonibus suis vnà cum narcoticis quatuor Scaiolarum complectitur, quæ vobiscum indormiscunt, tymporaq; in vobis Anodynica reddunt. Et ego vos etiam atq; etiam in tantum stuporem adduco, vt in notitiā papaueris redigamini. Sed missā facio illa, & in hoc solùm laboro, q̄d in superiorib. lib. hactenus mōui, in cosmographica scilicet vita, vbi cū locus tū corpus Iesahach

apparent. Porrò etiam quæ præſcribo, præter loci ac corporis vires, idq; ſpagyricæ præſcribo, hydromanticæ, & pyrotenchans. Sed quid attinet hæc commemorare vobis omnibus, quorum ne nomina quidem noui? qui & ſi necrolios agitis, & in cyphanto nonnihil experti, tamen indormiſcunt pulſatiles. Hæc omnia ego abſolui, ea quiſquis intelligit, optimo iure ſe ſpagyrici nomine venditet, ac tum demũ quintũ cap. ediſcere laboret, in quo me plurimum offendunt Scaiolę. Nam in his nulla ineſt mortalitas. Sub hæc igitur concludo totius rei ſummam, & affirmo eum eſſe immortalem, quicunq; pro ratione Scaiolarum vixerit; id quod per enochdianos, & ſui ſequaces probo. Neque hunc locum infringet aquaſter. Porrò ſi pro ratione Necroliorum Scaiolis inſererer, eſſet quod excipiendum ducerẽ, id quod maximus ille Adech anteuertit, & propoſitum noſtrum, at non modum deducit: Quod vobis Theoricis diſcutiendum relinquo. Atq; ad hunc modũ abijt è nymphididica natura interuenientibus Scaiolis in aliam tranſmuta-

mutationem permansura Melosyne, si difficilis ille Adech annuisset, qui vtrunque existit, cùm mors, tum vita Scaiolarum. Annuit præterea prima tempora, sed ad finem seipsum immutat. Ex quibus colligo supermonica figmenta in cyphantis aperire fenestram. Sed vt ea figātur, recusant gesta Melosynes, quæ cuiusmodi sunt, missa facimus. Sed ad naturam nymphididicam. Ea vt in animis nostris concipiatur, atque ita ad annum aniadin immortales perueniamus arripimus characteres Veneris, quos & si vos vnà cum aliȷs cognoscitis, minimè tamen vsurpatis. Idipsum autem absoluimus eo quod in prioribus capitib. indicauimus, vt hanc vitam securè tandem adsequamur, in qua aniadus dominatur ac regnat, & cum eo, cui sine fine assistimus, permanet. Hæc atq; alia arcana, nulla re prorsus indigent, Et in hunc modum vitam longam conclusam relinquimus.

Theophrasti ex Hohenheim, librorum quinque de vita longa finis.

PIO LECTORI SALVTEM ADAM A BODENSTEIN Philoſophiæ & Medicinæ doctor.

Andide lector, neminem latere arbitror quàm male diuinus ille philoſopus, & medicorum celeberrimus Aureolus Theophraſtus Paracelſus, nō ſolùm apud exteros, verùm etiam ſuos, nempe Germanos hucuſque audierit, ob peruerſum imperitorum iudicium, quæ ſi talis eſſet, qui multa ſcriberet, nihilq́ ſani doceret, multáque medicamina in medium proponeret, quæ hominibus plus damni quàm incommodi inferrēt. E quorum numero laudanū eius à multis hactenus quaſi pernicioſum & planè exitiale medicamē minus dextrè diffamatum eſt. Proinde ad liberandum ipſum Theophraſtum & eius laudanū, ſumma laude digniſsimū ab hac calumnia, vt omnes ſani iudicij videant, ac intelligant illud ex veris fontibus arcanorum naturæ & medicinæ productum,

His Theophrasti de vita longa libris annectere formulam eius volui, quo bonis medicis sit frugi, insipientibus verò, probro & admonitioni, vt in posterum quod non intelligant, vituperare desinant. Addidissem sanè certissimũ summumq́ remedium contra omnia venenorum genera, non solùm vegetabiliũ, verùm etiam animalium, mineralium, metallorum, & microcosmi, sed eam ob causam distuli, vt videam quàm gratũ te erga Theophrastum nostrum sis ostensurus.

Descriptio Laudani, quo usus est in deploratis dissolutisq; morbis, ita habet.

Accipe orizei foliati vnciam,
margaritarum non perforatarum vnciam semis,
florum antimonij,
asphalti, singulorum drachmam,
croci orientalis drachmas tres,
myrrhæ Romanæ,
aloes succotrini ana ad pondus omnium reduc ad formam.
Dosis à granis quatuor, vel septem ad decem vsq;.

Est

Est & aliud Laudanum contra febres præstantißimum quod accipit.

Antimonij præparati libram,
facchari candidi libram medicinalem,

Fiat puluis subtilis, Destilletur in arena aut balneo iuxta artem. Huius olei accipe vncias duas,

aloe succotrini vnciam,
ambræ vnciam semis,
croci selectißimi drachmas sex,

Reducantur succeßiuè in massam, fiāt pilulæ paruæ, dentur tria cum conserua boraginis ante acceßionem febris, inducaturq; sudor, si fieri potest.

His lætare, fruere in laudem
Iesu Christi, &
Vale.

ERRATA IN DEDICATORIA.

Litera.	Folio.	Pagina.	Linea.	
A	6	1	19	*naturæ*
	10	1	20	*unquam*
B	1	2	2	*nec huiusmodi*
	10		4	*etiam dicto redundat*
	7	2	20	*quod Deus*
C	1	1	18	*Discedit à proposito*
	4	1	4	*argumentamur*
	5	1	11	*duplicem*
D	2	2	2	*qui*
	8	2	17	*scripta*

Numero libri primi.

5	2	Elixir
10	21	Archeo
6	23	ex Archeo
8	12	*herina celatur*
8	18	*redigendum*
9	3	*præciprolo*
16	17	*iudicabit physicus*
19	20	*se,redundat*
22	20	*hominem postremum*
23	6	*maioris*
24	14	*quam*
30	21	*Archeus*
26	15	*Syrus*
31	16	*sub lunaria*
60	19	*rationibus*

Folio.	Linea.	
39	13	*inſtrumentis*
eo	14	*impoſita conſolida*
42	4	*apoſtemata*
43	21	*confunde*
45	5	*athanar*
47	1	*cancro*
eo	20	*laſciuum*
50	22	*ignea ui nudatum*
51	11	*confoſſa*
53	20	*ſinoniam*
eo	22	*kiſt & kiß*
56	16	*amethiſti*
eo	17	*naturæ,margaritarum*
58	23	*à corpore*
74	2	*medico*
78	10	*ille*

hic Liber iste meus nomen cujus post mortem

si possessor abest aspicienamen adesi

joannes baptista De eblapiny

tertianus anno domini

1719

natus 12 annis.

o uirga studiis

semper ai isto meis

Ad Majorem dei paraeque
Virginis gloriam

Laus deo semper.

- - - - - - - -

